

Dalyvauja Krašto Politikoje

Spalio 6 d. Chicagoje įvyko didžiulis Republikonų partijos mitingas, kur dalyvavo daugelio įvairių tautybių grupės.

Pažymėtina, kad lietuviai čia užėmė vadovaujamą vietą. Mitingui vadovavo Amerikos Lietuvių Misijos pirmininkas Adv. Antanas A. Ollis. Ir religinę apeigą atliko lietuvis kunigas. Taip pat ir meninės dalies žymią dalį atliko lietuviai.

Mitinge dalyvavo keliolika tukstančių žmonių. Kalbėjo kandidatas į vice prezidento vietą Earl Warren, Illinois gubernatorius Dwight H. Green ir senatorius C. W. Brooks.

Žada išaiškinti

DRAUGAS pranašauja, kad BALFO seime Chicagoje spalio 15-16 d., bus išlaikyti visi gandai, sukėlę visuomenės susirūpinimą dėl BALFO darbo tremtinių imigracijos reikalais.

Katalikų Kongresas

PO BALFO seimo, spalio 17-18 d. Chicagoje įvyks ir Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Kongresas. Numatoma, kad Kongresas priims rezoliucijų ir Lietuvos laisvės kovos reikalais.

"Aušros Sunys"

Neseniai atvykęs į Chicagoje apsigyvenęs Lietuvos Valstybės Teatro aktorius Stasys Pilka parodė nepaprasto energingumo: per trumpą laiką suorganizavo Chicagoje valdylų būrelį, kuris sekmadienį, spalio 17 d., rengia "Aušros Sunų" vaidinimą.

Šis vaidinimas, be abejo, yra vienas iš žymesniųjų įvykių paskutiniųjų laikų Amerikos lietuvių kultūriniam gyvenime.

Žinoma, kad parengimas vyksta vieno laikraščio globoje ar gal ir jo naudai, tai ir garsinime apsiribota tik tuo laikraščiu. Tačiau tai įvykį reikėtų laikyti bendros reikšmės kultūrinio įvykiu.

Dalyvauja

Tarptautinėje Parodoje

New Yorko lietuvių moterys ir šiais metais rengiasi dalyvauti Moterų Tarptautinėje Parodoje, kuri įvyks lapkričio 1-7 dienomis New Yorke, 71 Regiment Armory, 34 gatvėje, prie Park Avenue.

Ši paroda šįmet kaip tik švenčia savo sidabrinį jubiliejų, todėl rengiama dar iškilmingesnė, negu paprastai.

Lietuvių moterų dalyvavimu toje parodoje rūpinasi tam tikras komitetas, kurį sudaro: Dr. Aldona Šliupaitė, Br. Spudienė, Barbara Darlys ir Marijona Kizytė.

Svarbu, kad lietuvių moterų sudarytų kuo daugiau meniškų lietuviškų darbų į lietuvišką skyrių.

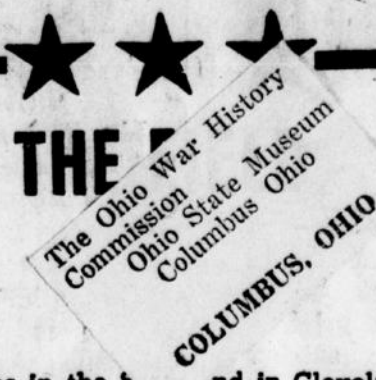
TMD Sukrunta

Šiame numeryje spausdiname Tėvynės Mylėtojų Draugijos atsišaukimą į visuomenę, kuriame kviečia daugiau veiklumo parodyti kultūrinėje srityje.

Sveikintina, kad TMD ryžtasi energingiau vartoti kultūrinio darbo vėgą. Pageidautina, kad valdyba po paraginimų pabandytų paskelbti ir artimiausių darbų planą. Neabejotina, kad ji susilauks spaudos ir visuomenės tautos.

DIRVA

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the S. and in Cleveland.

No. 41

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO October-Spalio 15, 1948

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

(33-ti metai :: 33rd Year)

Austin Kaltina Sovietus už Lietuvą

Trumano Slaptos Derybos su Stalinu Sutramdytos

Prez. Truman, norėdamas pasigelbėti sau rinkimus laimėti, padarė vėl didelį išsišokimą, kuris jam dar labiau pakenkė: jis sumanė pasiūsti Aukščiausiojo Teismo vyriausio teisėjo Vinson į Maskvą pas Staliną, parvežimui su Stalinu sudaryto plano baigti Berlyno blokados krizę.

Ta Trumano planą atmetė iš Paryžiaus specialiai parskridęs Valstybės Sekretorius Marshall, kurį prezidentas persikvietė gaminti vėliausių žinių apie dalykų eigą UN konferencijoje ir ta proga pasakė savo slapta planą.

Tuo laiku kai Marshall su kitomis valstybėmis jau buvo atmetęs su sovietais tarybas ir derybas Berlyno klausimu, kai ta byla buvo pateikta UN konferencijai, Truman sugalvojo griebtis slaptų tarybų, paneigiant viską kas sąjungininkų daroma, nors iki šiolei vestos su sovietais tarybos nedavė jokių rezultatų.

Prez. Truman užmiršo, kad Stalinui nepadarė itakos nei Amerikos didinimas savo kariuomenių, nei didelių kiekiai išstobulintų atominių bombų, nei sudarymas vakarų Europos kariuomenių nei jokie kiti žygiai sovietams sulaukyti.

Pagaliau, Truman užmiršo ir Demokratų ir Republikonų partijų sutarimą nenaudoti blogėjančių santykių su sovietais kaip priemonės vienai partijai neigti kitą šių rinkimų metu, nes padėtis yra per daug rimta.

Truman įsisvajėjo: nusikrenda Vinson pas Staliną, gražiai su juo susitaria Berlyno ir visos Vokietijos krizę baigti, sugrįžta, ir suteikia Trumanui taiką laimėjusio garbė. Amerikiečiai, tuo apsidžiaugę, balsuoja už Trumaną ir jis lieka prezidentu!

SOVIETAI įteikė pareikalavimus 15 mažų valstybių, turinčių savo militarines misijas Berlyne, jas iš ten ištraukti. Jos ten buvo laikomos didžiųjų valstybių sutikimu.

U. S. KARO laivyno vadovybė rengia planus rekrutavimui apie 5000 mokslininkų ir įvairių specialistų, jei kiltų reikalas pradėti visuotinę mobilizaciją. Lapkr. 1 d. U. S. karo laivynas darys tikrus karinius manevrus, dalyvausiant ir oro laivynui.

USA Militarinė valdžia Vokietijoje skelbia paruošus visus planus aprūpinti Berlyną reikmenimis ir žiemos metu. Tam tikslui prietaiko lėktuvus, aikštes ir žmones.

SAKO, RUSAI SIEKIA, O NE VENGIA KARO

Spalio 12 d., Paryžiuje, UN konferencijoje Amerikos delegacijos vadas Warren R. Austin, pareiškė sovietams, jog Amerika nusiginklavo "per daug ir per greitai" po karo pabaigos, todėl dabar ji yra vėl priiversta ginkluoties apsisaukojimui prieš Rusijos nuolatinių veržimasi užgrobiti pasaulį.

Ši kalba buvo pirmą kartą aiškiai ir atvirai nustatanti USA tolimesnę politiką; kalba buvo paruošta su aukštųjų Amerikos vadų žinia ir sutikimu.

Austin pavadino Višinskio pasiūlymą nusiginklauti ir sutikimą pavesti tarptautinei kontrolei visas savo militariškas žinias bei atomines energijos kontrolę "bergdžia ir beverčia propaganda" iš pusės valstybės, kuri žiuri į karą kaip priemonę atsiekimui komunistų užkariavimui pasaulio.

Austin savo kalba paneigė Višinskio anksčiau pateiktą pasiūlymą, kad penkios didžiosios valstybės metų bėgyje sumažintų savo apsiginklavimą trečdaliu.

Jis sakė: "Ar gali būti pasitiekėjimas ir saugumas kuomet viena valstybė grasos taikai primetimu Berlynui blokados? Ar gali būti pasitiekėjimas ir saugumas, kuomet viena valstybė atsisako dalyvauti Saugumo Tarybos pastangose prašalinti tą grasinimą pasaulio taikai? Pasaulio padėtis yra per rimta leisti toliau žaisti žodžiais".

Austin įrodinėjo, kad sovietai deda visas pastangas ir patį karą, ne į išvengimą atominio karo.

Austin toliau paminėjo paėliui vieną valstybę po kitos, su kuria sovietai turėjo sutartis ir kiek visi sovietų žodžiai reiškė. Paminėjo Stalino sutartį su Hitleriu karo išvakarėse, užgrobia ir aneksavimą rytinės Lenkijos, pajungimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos, užvaldymą Rumunijos, Lenkijos, Vengrijos, Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos.

Šia jo kalbą paskleidė visai Europai per radijo; ji buvo pateikta net ir rusų kalboje.

Sovietai atmeta neutralių tarpininkavimą

Spalio 13 d. iš Paryžiaus praneša, kad Višinskis atmetė UN posėdžio planą paskirti šešių neutralių valstybių narius tarpininkauti Berlyno krizės išsprendimui. Sovietai paruošė kokią tai savo pasiūlymą, kuriame vis reikalaujama, kad visame Berlyne būtų įvesta tik sovietų pinigai ir kad

Berlyno klausimas būtų išmestas iš UN Saugumo Tarybos. Sovietai nori vėl po senovei tą klausimą taisyti tarp keturių didžiųjų.

Iš Amerikos pusės reikalaujama, kad Berlyno blokada būtų atšaukta, kitaip su sovietais toliau jokių derybų nebus vedama.

BERLYNO KRIZEI DIDĖJANT

Parskridęs į Washingtoną Marshall turėjo pasitarimus su Apsigynimo Sekretorium Forrestal ir kitais aukštais vadais. Jie patikrino kaip ligšiolinis Amerikos apsiginklavimas atitinka parėmimui šio krašto užsienio politikos aktyvaizdoje šiomis dienomis pakilusio iki aukščiausio laipsnio Amerikos konflikto su Rusija.

Sako, jie aptarė ir budus tiekimo Vakarų Europos valstybėms ginklų.

Sekr. Marshall vėl skubiai grįžo į Paryžių šios savaitės pradžioje.

PRANCUZIJAI GRA- SO KOMUNISTŲ SUKILIMAS

Spalio 12 d. iš Paryžiaus praneša, kad Prancūzijos vyriausybė turi pagaminusi planą užėmimui Paryžiaus vienos valandos laiku, jei ginkluoti komunistai užgrobtų miestą ir savo rankas. Tam tikslui nuskirta 100,000 ištikimos kariuomenės ir policijos, pranešimas sako.

Tas planas sudarytas nuo to kai jau pereitą metų komunistai pradėjo sukelti Prancūzijoje ir pačiame Paryžiuje streikus.

Šiomis dienomis vėl tęsiasi komunistų sukurtytų darbininkų streikai, kurie ardo šalies ekonominį gyvenimą.

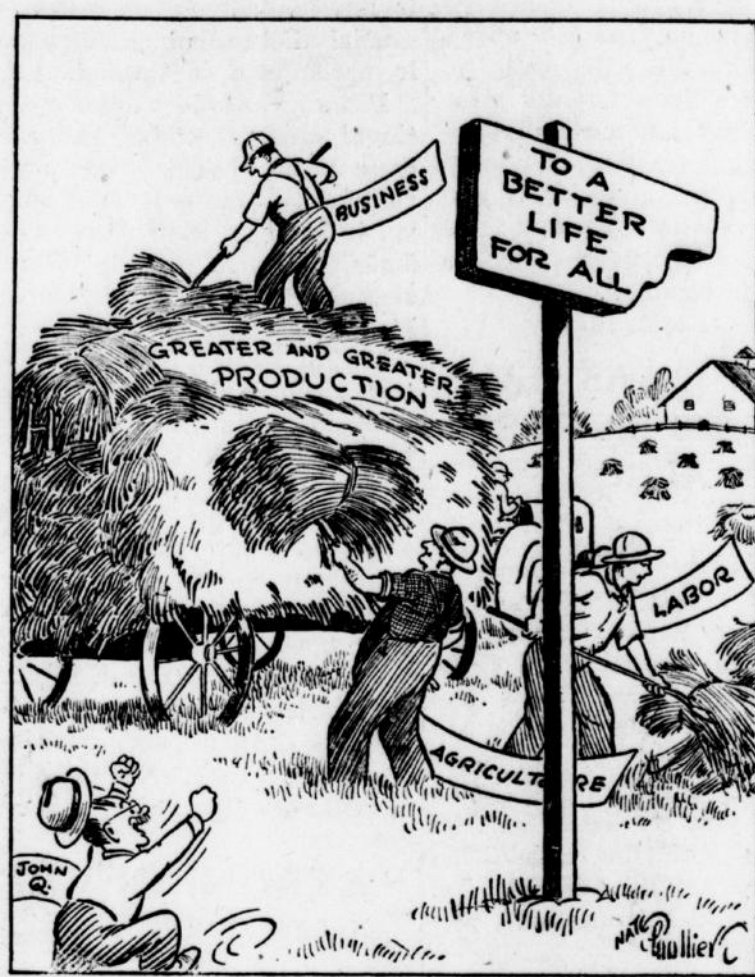
Streikai pasiekia jau sunkių pobūdį. Prancūzijos vyriausybė atvirai skelbia, jog komunistus finansuoja Kominternas ir vadovauja slapti sovietų agentai.

Sako, Kominternas, kurio centras Rumunijoje, išleido jau \$400,000 finansavimui Prancūzijos streikų.

Reiškia, už visų komunistų neramumų Prancūzijoje slepiasi Maskvos aukštas.

Prancūzijos vyriausybė imasi visų priemonių kovoti su maisto brangumu, kas yra svarbiausia komunistų priežastis kurstymui darbininkų streikų.

SOVIETAMS pavyko pačiupti atomo paslaptis, sako Konkr. John McDowell, tačiau jie nemoka pasidaryti atomines bombas.

GERA TALKA — GERAS DERLIUS. Jeigu Amerikoje mokytų susikalbėti bizniai, ukinkinkai ir darbininkai, visiems visko būtų pakankamai.

ORGANIZUOJA EUROPOS GYNIMUI NUO SOVIETŲ

Londonė bus bendras kari- nis štabas

(Musų korespondento)

Su nekantrumu lauktas Vakarų Gynimo Štabas jau paskelbtas. Priešingai de Gaulle, prancūzų generolo, pageidavimams, štabo buveinė numatyta ne Paryžiuje, o Londone.

Londono laikraščiai, kaip Manchester Guardian ar Observer, labai griežtai pasisako prieš de Gaulle ir sako, kad jis nori Prancūzijoje atgaivinti Napoleono metodus.

Anglai mano, kad ateities kare Londonas bus svarbesnis negu Paryžius.

Kada štabai posėdžiauja, Prancūzija kasdien važiuoja bedugnės link. Streikuojama šimtai tukstančių angliakasių ir kitų darbininkų ir veik visai paraližuoja Prancūzijos pramonę. Komunistai nori streikais nuversti dabartinę valdžią ir krašte padaryti anarchiją ar net revoliuciją. Prancūzų frankas kasdien krinta. Kainos baisiai kyla.

Užtat kiti kraštai susilaukia didesnio dėmesio. Pirmoje eilėje plačiai kalbama apie Ispaniją.

Manoma, kad Ispanija netrukus bus įtraukta į Marshallo planą ir gal net į UN priimta. Nors Vakarų Europos kairieji dar dėl to kiek šiaušiasi, bet išpaunų jėgos šiandien yra tiek stiprios, kad nulems, manoma, visus pasipriešinimus. Koks štabas nenorėtų puiškiai ginkluotų ir apmokytų ispanų divizijų.

Taip pat į Marshallo planą svarsto išijungti ir šveicarija.

Nors ji nedidelė valstybė, bet ateities kare tiek savo narsumu, tiek ekonominiu stiprumu, tiek savo geografine padėtimi vaidins didelį vaidmenį.

Paskutiniu laiku ypač didelį dėmesį traukia

Vakarų Vokietija ir Austrija.

Amerikiečiai labai patenkinti, kad vokiečiai aiškiai pasisako už juos.

Vokiečiai neapkenčia rusų. Visa tai amerikiečius palaiko kovoje dėl Berlyno. Šveicarų laikraščiai jau dabar rašo, kad ateities kare vokiečiai turės didelės reikšmės.

Marshall buvo sukvietęs į Paryžių visus Vakarinių zonų vadovaujančius vokiečių politikus. Aišku, kad ne arbatos išgerti.

Tas pats ir su Austrija.

Rusai pasiūlė austrams gerų dalykų:

pažadėjo nesikišti į jugoslavų reikalavimus dėl pietų Kaernten ir jugoslavų nepalaikyti; toliau, pažadėjo greitai išsikraustyti iš Austrijos su visomis savo armijomis, pagaliau, sumažinti raparacijas. Už tai austrai turėtų paremti rusus. Kaip pasielgs austrai, maždaug jau dabar aišku. Jų užsienių reikalų ministeris šiomis dienomis atskubėjo pas Marshallą į Paryžių pasitarti.

ITALIJOJE komunistai darbo konfederacijos vadai apšaukė dviejų valandų visų geležinkelinių darbininkų streiką, parėmimui 1,040,000 valdžios įstaigų tarnautojų, kurie sustreikavo reikalaudami aukštesnių algų.

Jūsų Valstybinės Skolos Našta \$6303

Amerikos karo skola sudaro \$250 milijonų, ką padalinus iš eina po \$6303 ant kiekvienos Amerikoje gyvenančios šeimos. Tokia didelė valstybės skola sudaro tam tikrą pavojų šaliai, ir šalies vadai turi būti labai sumanūs, kad galėtų valstybę per tokią gilią skolų balą pasekmingai išvesti.

Didelės valstybinės skolos pavojai yra šie: Dolario vertės nukritimas, rizika tarp darbingumo ir sužlugimo; pasmaugimas įvairių biznių ir pramonės; net asmeninių laisvių praradimas.

Tam tikras komitetas, susidedas iš žymių ekonomistų, bankininkų, mokslininkų ir patarėjų štabo studijuoja budus suradimui tvirto plano valstybinės skolos sutvarkymui.

Milžiniška karo skola numazina dolario vertę, ir išrodo, kad reikmenų kainos turės pasilikti aukščiau, negu kad buvo prieš karą.

MAISTO kainos, kaip Agrikultūros Departamento vadovybė praneša, pasiliks ilgesniam laikui aukštos, nežiurint pastaru metu pasirodžiusio kai kurių dalykų kainų nuopulimo.

Mėsos staigus nupigimas šiomis dienomis, sako, bus trumpas. Gyvulių augintojai buvo suskate gyvulius paroduoti, tačiau, sako, skubėjimas vėl susilaikys.

Geras šių metų grūdų derlius, ypatingai kornų, sako, prisidės prie mėsos atpigimo tiktai kitą metų. Jei bent apsiereiktų darbų ir biznių sulėtėjimas, maisto kainos tik tada pradėtų staigiai kristi.

NEW YORKO bankieriai sako, kad infliacijos priežastis yra pergausus pigių pinigų buvimas, tačiau mes susiduriame su keblumu tų pigių pinigų sukontroliavimui, nesudarydami defliacijos.

Bankieriai be kito ko kaltina valdžią už palaikymą ukių produktų kainų, kas yra viena priežastis aukštų maisto kainų, su kuo rišasi algų kilimas ir kitos infliacijos priežastys.

ALIEJAUS produkcija Kalifornijoje pasiekė 44.1 nuosimčių to, kiek buvo pirm negu CIO aliejaus darbininkai sustreikavo ir sutrukė darbus mėnuo laiko atgal.

Rugp. mėnesį Los Angeles srityje aliejaus buvo išpumpuojama vidutiniškai po 953,000 bačkų kasdien; dabar gaunama iki 896,900 bačkų kasdien.

U. S. IZDO Departmentas visomis pastangomis seka ir baudžia tuos piliečius kurie slepia savo inėigas ir nesumoka taip vadinamas "income tax".

Visoje šalyje bendrai imant per metus laiko Izdo Departmentas pveda Teisingumo Departmentui iki 600 bylų tų piliečių kurie vengia ar kitaip susekami vengę mokėti savo inėigų takusus.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

BALFO TAG DAY

Šeštadienį, spalio 23, įvyksta BALFui paremti rinkliava — Tag Day — Pittsburgho gatvėse. Tam tikslui sudarytas komitetas iš sekančių asmenų: garbės pirm. — Adv. Edward Schultz; pirm. — Inž. Antanas Mažeika; antras pirm. — Walter Chinikas; vice pirm. — V. Količienė; išd. — Adolfas Paleckis; finansų sekr. — Viktoras Zink; sekretorium — Elena Paleckytė.

Nutarta prašyti, kad kiekviena Didžiojo Pittsburgho lietuviška kolonija aktyviai prisidėtų prie šios rinkliavos surengimo. Ypatingai kviečiami klebonai raginti visas parapijas gausiai prisidėti prie rinkliavos pravedimo, nes kuo daugiau bus rinkėjų, tuo ir pinigų bus surinkta daugiau.

Visi prisidėkime prie šios rinkliavos pasisekimo, registruokimės jau dabar pas lietuviškų parapijų klebonus ar pas asmenis, kurių vardai telpa žemiau:

South Side — Antoinette Naujelytė ir Birutė Jucevičiūtė. Carrick — Clara Marčiulaitė.

Homestead — Puskunigienė. North Side — Pivaronienė ir Kelpšienė.

Duquesne — Bartkiutė. Esplan — Ad. Paleckis ir Viktoras Zink.

Soho — Walter Chinikas ir Zasinienė.

Visi įsidėmėkite rinkliavos dieną, t. y. šeštadienį, spalio 23, ir jau dabar jai ruoškitės.

LANKESI KUN. KONCIUS

Spalio 3 d. Šv. Kazimiero parapijos mokykloje buvo surengtas rinkimas, į kurį Pittsburgho Tremtinių Gelbėjimo Komiteto ir vietos BALFO skyriaus pastangomis buvo sukviešti Pittsburgho ir apylinkės lietuviškų organizacijų bei klubų atstovai.

Siame susirinkime labai plauti ir išsamų pranešimą apie dabartinę tremtinių būklę ir DP bilių padarę BALFO centro pirmininkas Kun. Dr. Koncius. Svečias taip pat atsakinėjo ir į visokius klausimus surištus į tremtinių atvykimu į Ameriką pagal DP bilių.

Susirinkimas buvo labai sėkmingas, nes dalyvavo gana didelis atstovų skaičius net iš apylinkinių miestų.

Vyt. Mažeika.

NUBRAUKTA 23.000

BALSUOTOJŲ

Rengiantis prezidento rinkimams lapkričio 2 d., padaryta patikrinimas Pittsburgho balsuotojų sąrašų, ir nuo sąrašų nubraukta apie 23,000 tų balsuotojų kurie pateiktė savo adresu, mirę arba nedalyvavo balsavimuose pastarųjų dviejų metų bėgyje.

Iš viso dabar galinčių balsuoti piliečių Pittsburghe susidaro apie 341,000.

KAS žino kur randasi, ir ar yra gyvas ar jau miręs, Kazimir Patruh, ir gali suteikti apie jį žinių praneškite: (42)

Mr. Thomas P. Geer, 615 Lincoln Avenue, Pittsburgh 2, Pa.

DIDINS UNIVERSITETO PATALPAS

University of Pittsburgh šią savaitę pradėjo savo vajų sukelimui \$6,200,000 statymui priedinių patalpų prie Mokslo Katedros, kurioje sutelpa tas universitetas. Bus pastatyta mokslo rumai ir knygynas.

SULAIKĖ "GYDYTOJUS"

Tulas Philip Drosnes ir Mrs. Lillian Lazenby tapo areštuoti už praktikavimą gydymo be leidimo. Jiedu buvo įsteigę kliniką, kurioje sutelpa tas universitetas. Bus pastatyta mokslo rumai ir knygynas.

JOHN LEWIS GAUS \$50,000 METINĖS ALGOS

Kodėl John L. Lewis nerėkė ir nekels streikų: jis iš angliakasių unijos, už prezidentavimą tai organizacijai išsiol gaudavo po 25,000 algos metuose. Nuo dabar, unijos suvažiavime Cincinnati, Ohio, jo šalininkai suagatavo delegatus pakelti jam metinės algos iki \$50,000. Kiti siūlė pakelti Lewis algą net iki \$75,000! Tai būtų tiek kiek gauna USA prezidentas!

Unijos vice prezidento Thomas Kennedy ir sekretoriaus, izdininko algos pakelta taipgi gana žymiai — nuo \$18,000 iki \$40,000 metuose.

Kadangi Amerikos prezidento alga nustatyta tik \$75,000, o jis vadovauja 140 milijonų valstybei, tai unijos pirmininko Lewis \$50,000 metinė alga yra proporcingai daug didesnė, nes Lewis vadovauja apie 400,000 angliakasių unijai.

Tas aukštas algas savo viršininkams turi sumokėti unijų nariai iš savo algų.

TAISO VAGONUS

Pennsylvania geležinkelio linija paėmė dar 400 darbininkų daugiau ir savo dirbtuves Altoona, Pa., greitesniam pasukubimui prekinų vagonų taisymo darbo.

OREGON CITY, Ore.

STEBUKLAS, AR KAS?

A. F. Brazinskas, 77 metų amžiaus, ilgametis Dirvos skaitytojas tolimame Oregon City, Oregon, rašo kad jo plaukai pirmiau buvo žili, dabar žili slenka, o atauga juodi plaukai, tokie kokie buvo jaunose dienose. Sako, iš to visi jo pažįstamieji stebisi. Brazinskas dabar ir jaučiasi tvirtesnis, negu pirmiau.

KAS PAŽISTA

Adomą Menčinską arba Petrą Menčinską, Vartų k., Prienu par., malonėkit atsiųsti jų adresą:

Dr. F. M. Lait, 7829 Euclid Avenue, Cleveland 3, Ohio

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIŲ

IDOMI DIENA

Idomią dieną turėjo Baltimore, kurie sekmadienį atsielankė į Lietuvį salę, kur LVS 4 skyrius surengė prakalbą.

Turėjome progos išgirsti turiningą Dirvos redaktoriaus ir LVS vice pirmininko Vinco Rastenio prakalbą, kurį susirinkusiems linksmai ir idomiškai perstatė mūsų senas pažįstamas Adv. Nadas Rastenis. Programai vadovavo P. P. Jaras, LVS skyriaus vice pirmininkas.

Po prakalbų buvo bendras užkandis, kurio metu svečias dar papasakojo nemažą idomų ir linksmų dalykų, po to buvo gražiai lietuviškai padainuota ir pasikalbėta, susipažinta.

Pirmoje kalboje svečias ypatingai vaizdžiai įtikino, kad yra daug vilties pasiekti visų mūsų tikslą — mūsų tėvynės laisvę, ir kad yra labai daug reikšmės, jei visi prie to tikslo siekimo, kas kuo galėdamas ir kiek galėdamas prisideda.

Paskui naujas Dirvos redaktoriaus malonai ir nuotakingai pasikalbėjo su senaisiais Dirvos skaitytojais, kurių visa eilė čia pat atnaujino savo prenumeratą, o prie jų prisidėjo būrelis ir naujų skaitytojų.

Prakalbų ir vakarienių metu LVS darbams paremti sudėta apie \$80 aukų, kurių sąrašas bus paskelbtas atskirai.

Vakarienių malonai šeimininkavo Juškauskienė, Budrienė, Milunaitienė, Makauskaitė ir Juškauskaitė.

AKRON, OHIO

BALFUI SURINKTA \$45

Spalio 10 turėjome laimę išgirsti kalbėtoją Petrą Minkuną, tik prieš porą mėnesių atvykusį iš Vokietijos. Jis ten praleido ketveris metus ir todėl galėjo mums puikiai papasakoti apie mūsų brolių vargą tenai. Sako, jei ne Amerikos lietuvių pagalba, tai daugelio nebūtų gyvų likę lig šio laiko.

Akroniečiai, dėka BALFO skyriaus ir SLA 190 kuopos, vėl sudėjo tautiečiams pagelbėti \$45. Garbė priklausau už pasidarbavimą ir gerą agitaciją kuopos pirmininkui Navickui.

Štai aukotojų sąrašas:

N. Trumpiškas	\$15.00
V. Slesoraitis	5.00
J. V. Ramoška	2.00
J. Milickas	2.00
J. Popeika	2.00

Po šio: J. Navickas, G. Lakoraušis, K. Kupris, N. Truškinkas, G. Pulkus, J. Janavičius, P. Gaska, F. Jankauskas, J. Sebastianas, V. Vasiliauskas, Lakaraušienė, J. Ritsko, G. Rokus, F. Walter, R. Yurgelienė, Mr. Mulligan, Elz. Zent.

Po 50c: Milickienė, Mockienė, Subatienė, Levulienė. Visiems širdingai ačiū už aukas.

J. V. Ramoška, BALF 34 sk. sekr.

GRAND RAPIDS,

LIKO TIK ŠEŠI...

Grand Rapids senenai įvyko Amerikos Civilinio karo veteranų suvažiavimas — dalyvavo jau tik šeši veteranai, iš dar likusių 28 vyrų, kurie visi jau turi po arti 100 metų amžiaus. Naujas tu veteranų komandierius, išrinktas šiame suvažiavime, turi 99 metų amžiaus.

Taip tai ir baigiasi eilės tu kary, kurie kovėsi, Abrahamo Lincolno vadovybėje, už išlaikymą šios respublikos vieningos. Jis dėl to ir pats savo gyvastį padėjo: Linkolnas buvo nušautas laike prezidentavimo, Washington, bal. 14 d., 1865 metais.

ANGLIJOJE pradėta vajus taupyti, nenaikinti medžius, kiek dar jų turi likusių.

DRABUŽIŲ RINKLIAVA

Vietos BALFO skyrius rengia drabužių rinkliavą tremtiniams. Rinkliava bus vykdoma nuo spalio 15 d. ligi lapkričio 15 dienos.

Drabužius kviečia atnešti ar atvežti į Lietuvį salę, 851 Hollins St. Prašo aukoti: palтус, vyriškus švarkus ir ypač kelnes, apatinius ir viršutinius marškinius, megstinius, kojines, įvairius moteriškus drabužius, batus, vaikams drabužius, vystykus, rankšluosčius, pakuotes ir tt. Viskas ten reikalinga. Žinoma, kviečiama aukoti vartotus dalykus, tik dar tiek vartotus, kad ne visai jau suvartotus ir išmestus.

Aukojamus drabužius priims Lietuvos salės šeimininkas.

Rep.

Nepritaria Valdžios Kotrolei Ligoninių

Harold Stassen, prezidentas Pennsylvania Universiteto, ir Gen. Eisenhower, prezidentas Columbia Universiteto, pareiškė savo nuomones, nepritardami valdžios kontrolei ligoninių ir medicinos.

New Dealeriai nori pagrobti į savo rankas šalies ligonines ir daktarus, kurie turėtų tarnauti ligoninėms ir ligonių gydymui, o algas ir ligonių išlaikymą turėtų sudėti kiekvienas pilietis mokėdamas daug didesnius taksus, nors kiti žmonės visą savo gyvenimą neserga ir nereikia ligoninių kreiptis.

Valdžiai paėmus ligoninių ir daktarų kontrolę, tuoj pasidarytų šalyje dešimtys tukstančių naujų politinių darbų, kuriuose sėdėtų ir algas imtų politikieriai, kurie apie ligoninių operavimą ir daktarų tvarkymą neturi mažiausios nuovokos.

Geležinkeliai Smarkiai Atsinaujino

GELEŽINKELIAI šioje šalyje pradant su karo pabaiga 1945 metais, tuoj griebėsi atsinaujinimo ir atsistatymo ir iki 1947 metų galo daug toje linkmėje padarė. Symet irgi užvedė plačią atnaujinimo programą.

Iki galo 1947 metų geležinkeliai užsisakė 224,139 naujus prekinis vagonus ir 4,052 lokomotivus. Geležinkelių bėgij atnaujinimų sunaudojo artai 4,500,000 tonų.

Per pirmus šiu metų keturis mėnesius pastatė ir darbą 31,704 naujus prekinis vagonus ir 411 naujų lokomotivų.

Pastarų 60 dienų bėgyje vėl užsakė 135,180 prekinis vagonų ir 1,572 lokomotivus, kurių 1,455 bus Diesel jėgos, kiti gariniai.

Prie to užsakyta šimtai tukstančių naujų pasażierinių vagonų su vėliausiais patobulinimais, kurie jau tarnauja žmonių smagumui keliaujant geležinkeliais.

Nauji prekiniai vagonai ir galingi lokomotivai bus kaip tik naudingi ir reikalingi jeigu kiltų kitas karas. Amerika tuo atžvilgiu yra pilniausia pasiruošus.

SIŪSKIT Dirvai žinias apie mirimą Lietuvių jūrų kolonijoje, paduodant amžių ir kilmą iš Lietuvos.

LIETUVIS NUŠOVĖ ŠERIFĄ

Pats Tapo Nušautas

BANGOR, Me. — Netoli čia, rugsėjo 25 d. įvykusiame susišaudyme nušautas Petras Braidis, 59 m. amžiaus, kuris per aštuonias dienas buvo medžiojamas už nušovimą šerifo Kimball.

Petras Braidis nušovė šerifą rugs. 17 d., kuomet pora šerifų buvo užėję pas Braidį į jo medinį namelį pagirytje prie Holden, netoli Bangor. Braidis buvo pradėtas klausinėti apie vagystes šautuvų ir meškeriojimo padargų, kurie toje apylinkėje pradingdavo. Pas Braidį buvo užtikta tų dalykų gana daug. Rasta ir laisvų, iš kurių patirta, kad Braidis susirašinėjo su tų daiktų pirkėjais.

Kai jį užklupo šerifai ir užvedė tardymą apie vagystes, Braidis staiga griebė šautuvą ir paleido kelis šūvius į tuos du vyrus. Vienas šerifas ir tapo nušautas. Braidis šaudydamas leidosi bėgti į giria, kur ir pasislėpė; nors kitas šerifas ir bėgantį šaudė, bet nepataikė.

Braidis pasirinko kitą tųsiu bakažę pagirytje, apie mylia toliau nuo tos vietos, kur jis paildė žudystę. Naktimis jis atėdavo į tą bakažę nakvoti, o dienomis slapstėsi girioje. Jis buvo užkluptas aštuntą dieną, po to kai tos bakažės savininkas, nuvykęs į tą bakažę vieną dieną, rado ten buvusį pečių šiltą. Jis apie tai pranešė šerifams, kurie ir spėjo, kad ten Braidis prisilaiko.

Kai rugs. 25 d. rytą jį užklupo toje bakažėje, Braidis ir iš jos pradėjo šaudyti į atvykusius jį sumiti šerifus. Šerifai šaudydami į bakažę, paleido į jį kelias dujų kulkas. Tuo tarpu Braidis nustojo šaudęs. Kai šerifai galiausiai išveržė į tą bakažę, Braidį rado persauta galva negyva, gulintį kraujuose.

Bangoro dienraštis, aprašydamas visą tą atsitikimą, keliose vietose paminė, kad Braidis buvo lietuvis. Paminė ir kitus ankstesnius jo kriminališkus reikodus. Jis 1932 metais buvęs nuteistas penkiems metams kailėti Montanos kalėjime už šuilerystes. Jis tą vasarą pabėgęs iš kalėjimo. 1933 metais jau Maine valstijoje buvo nuteistas 4 mėnesiams kalėjimo už prilaikymą vogtų daiktų.

1934 metais jis vėl atsidūrė vakaruose, Wyoming valstijoje, kur buvo suimtas ir grąžintas į Montana kalėjimą, su pora metų priedo už pabėgimą iš kalėjimo.

1940 metais, Braidis buvo areštuotas ir nuteistas kalėjimui Maine valstijoje už voginėjimus Ellsworth-Holden apylinkėje.

Braidis matomai gerai buvo apsipažinęs su Amerika, kad bastėsi tarp Maine rytuose ir Montanos bei Wyoming valstijų vakaruose. Jo sunus, gyvenęs Philadelphiajioje, atsisakė priimti tėvo lavoną palaidojimui.

GARINIŲ lokomotyvų gdynė baigiasi. American Locomotive Co., Schenectady, N. Y., per savo ilgą gyvavimą padirbdino net 75,000 garinius lokomotivus geležinkeliams. Dabar ji baigė garinių lokomotyvų dirbimą ir pradėjo daryti Diesel lokomotivus, kurie yra varomi paprastu, neapdirbtu aliejum.

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje Kaina metams tik \$3.00.

AUKOS LVS 8-AM SEIMUI

Sudėtos Seime, Clevelande, Spalių 2-3, arba Prisiųstos Laiškai

IS CLEVELAND, OHIO		M. Vilkišius,	
LVS 1 skyrius	\$50.00	Lawrence, Mass.	5.00
P. J. ir Hypatija Žiuriai	25.00	C. Navikas, Athol, Mass.	1.00
Dr. S. T. ir Bronė Tamošaitė	20.00	W. Overaitis, Standish, Mich.	5.00
Alekas Banyas	18.62	A. Milakis, Chicago, Ill.	2.00
K. S. ir Ona Karpis	15.00	Jonas J. Tamulynas	
A. Smigels	10.00	Cambridge, Mass.	2.00
Juozas ir Adelė Vilčinskas	10.00	Jonas Raulinaitis,	
O. Baltrukonienė	5.00	Pittston, Pa.	2.00
Mrs. T. Curlanis	5.00	Douglas and Co.	N. Y. 2.00
A. Grigienė	5.00	LVS SEIME UŽ ŽENKLELIUS	
K. Leimonas	5.00	K. S. Karpis	1.00
Mr. ir Mrs. J. Miščikas	5.00	Juozas Kripas	1.00
Juozas Urbšaitis	5.00	S. C. Douvan	1.00
Antanas Budas	3.00	B. Bartkunas	1.00
F. Saukiavičius	1.00	Marija Sims	1.00
Evelyna Yeaitė	1.00	Dr. ir Mrs. M. J. Colney	2.00
Dom. Jokubaitis	1.00	Ona Čepinskienė	1.00
LVS Narių Mokestys		Juozas Urbšaitis	1.00
Steponas Nasvytis	2.00	J. P. Nasvytis	1.00
Jaunutis P. Nasvytis	2.00	Steponas Nasvytis	1.00
Zofija Smetonienė	2.00	Mr. ir Mrs. P. J. Ziuris	1.00
Juozas Vilčinskas	2.00	Julė ir Jurgis Salasevičius	1.00
Adelė Vilčinskienė	2.00	Vincas Rastenis	1.00
Jonė Vilčinskienė	2.00	Mr. ir Mrs. T. Curlanis	5.00

Pr. Martinkus, Ravenna, O. 1.00
Jonas Sutkus, Toledo, O. 2.00
J. A. Urbonas, Dayton, O. 5.00

ALT Praneša Spaudai

padėkos rezoluciją, adresuotą Tarybai ir visiems Amerikos lietuviams. Joje Eichstaetto tremtinių susirinkimas dėkoja visiems už pastangas iškovoti palankų imigracijos įstatymą ir prašo dar pasidaruoti, kad jis būtų greit ir teisingai vykdomas.

SIOJE šalyje kas meta pagaminama apie 500,000,000,000 degtuku.

Valgyk Geriau, Išrodyk Geriau,

Jauskis Geriau

Nėra reikalo turėti tą "niekias nemielą" jausmą vien tik dėl patarsto užkietėjimo ir nuo to pačiančių simptomų! Jūs galite būti toks pat gėdus kaip tukstančiai kitų kurie, nuo 1887 metų, žinojo ir naudojo tą garsų skilvinį toniką, liuosuojantį preparatą, Triner's Bitter Wine (Kartujį Vyną). Ši moksliška formulė sutaisyta iš specialiai parinkto pocios Gamtos šaknų, žolių ir botanikų. Jis veikia švelniai, lengvai, ir tikrai prašalinimui užkietėjusių medžiagų iš žarnų. Gaukite bonką Triner's šiandien ir patikrinkite jo stebinančią pagalbą pats. (Pastaba: jei negalite gauti Triner's iš savo artimos vaistinės, pasiūsk \$1.50, kartu su savo vaistinės adresu, į: Joseph Triner Corp., 4053 W. Fillmore, Chicago, ir jums tuoj bus pasiūsta didieji 18 oz. bonka Triner's apmokėtu pasta.)

TRINER'S BITTER WINE

PARDUODAMAS

24 akrų vištų ir daržovių ukis. Graži vieta prie valstybinio kelio ir pagrindinės linijos, 3 mylios nuo Caro, Mich. Maži trobesiai.

Jonas Dermeitis, R 3, Box 28 Caro, Mich.

1949

KALENDORIAI

Dirva ir šimet duos savo skaitytojams puikius 1949 m. sieninius kalendorius

Kurie atnaujins savo prenumeratą prieš pabaigą metų, arba naujai išsirašys Dirvą, gaus vieną puikų sieninį kalendorių

DOVANŲ.

J. Žemantauskas

Notaras

"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Pats GERIAUSIAS MONCRIEF

Automatinių Šildymo Prietaisų

GAS
COAL
OIL

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Geriausias

Žurnalas

LIETUVIŲ

NAUJIENOS

Paveiksluotas

32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insteigos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

CHARLES & SON

FUNERAL HOME

NAUJA MODERNISKA KOPLYČIA

Charles Stapanaukas, Licensed Embalmer

7321 Puritan

Telef. University 4-4877

Detroit 21, Mich.

Namų: HOGart 8100

NAUJAKURIAI

PAVOJINGOS TENDENCIJOS

Leiskite mesti idealistinį-patriotinį žvilgsnį į USA apsiostojusius pabėgėlius.

Sakau, pabėgėlius. Galima būtų pavadinti dar politiniais pabėgėliais, bet jokių būdu ne buvusiais tremtiniais ir ne naujakuriais.

Net ir tremtinių vardas nėra tikslus: didžiausia antros bolševikų okupacijos išdavoje užsieniuose atsiradusi lietuvių dalis nebuvo tremiama. Tai šimtą metų senas masės paliko Lietuvą, nes jau buvo pažinusi bolševizmą. Bėgo, nes gėbėjo savo gyvastį ir žinojo, kad tik išorinių jėgų pagalba Lietuva vėl atgaus nepriklausomybę.

Tremtiniais pabėgėliai tapo pakrikštyti ar pasikrikštiję pirmomis dienomis po karo, kada bolševizmo dar nepažinusiems ir savokos 'sąjungininkas' klaidingai nuteiktiems Vakarų alijantams nebuvo galima išaiškinti, kad bėgimas nuo sovietų dar nėra bėgimas pas vokiečius.

Keistai atrodo, kai laikurie pabėgėliai dar prisikergė sau "buvusių" vardą. Atseit, pasiekėme turtingąją Ameriką,

užmiršome skurdo, bado ir prievartos metus, gerai pavalgome, turime gerai apmokamus darbus, tai kokie mes čia tremtiniai ar pabėgėliai? Tai kas, kad Lietuvoje dar vis baidžioji sovietinė naktis, tai kas, kad tukstančiai tebevargsta D. P. stovyklose — mes savo padėtį įvertiname tik materialiniu požiūriu ir pagal jį vadiname. Mes buvome kadaise pabėgėliai, buvome tremtiniai, o dabar mes busime amerikoniai... Amerikos naujakuriai...

Atrodo, lyg butime ranka numoję į Lietuvą, sėdę sau laivan ir išvykę su tikslu naujo gyvenimo ieškoti...

Liudna, kai pasirodo pavyzdžių, patvirtinančių šias mintis. Štai, gyvena vienoje Vokietijos stovykloje tulas studentas, nešiojo sau normalią lietuvišką pavarde — sakytum tipiškas DP. Ir kaip pasidaro keista, kad pusmetį Amerikoje teišbuvęs šis vyrukas jau tikras amerikonas, nes ar pagalvosi kitaip žvelgęs į jo vizitinę: "Peter Bernes". ... Pažangus naujakuris, ar ne?

Arba, kaip pasijunti, kai vieną dieną ateina laiškas: "...sa-

kyk, prieteliai, kaip pakeitė savo pavarde imdamas pirmuosius popierius?"... Taip ir norėtųsi imti ir parašyti va čia skambią, grynai lietuvišką šio naujakurio pavarde, bet palikime ramybėje...

Ir taip pamažu nyksta mūsų tautos nuo bolševizmo didžiojo bėgimo prasmė ir idėja — idėja parodyti pasauliui, kad nesutinkame su sovietų smurtu ir ryžtame Tėvynei atkovoti laisvę.

Nyksta ji su pirmuoju suvalgytu bananu, o ar nežlugs ji nusipirkus automobilį?

Tai pavojingos tendencijos. Ir koks tikslas Dirvoje klausiti, kas gi jie dabar, tie (buve?) tremtiniai, lyg kad devynių dienų kelionė per Atlantą būtų užtenkamas faktorius pasikeisti žmonių idėjoms ir siekimams? O gal tai tik žvilgsnis iš materialinio taško?

Bet šiaip ar taip, likime kaip ir buvome tik pabėgėliais, tik laikinai svetimuose kraštuose apsiostojusiais, kad ir kažin kaip jie būtų turtingi ir puikūs. Nes priešingai, ką gi mes pasakysime Tėvynei, ką pasakysime žuvusio partizano motinai, kai norėsime grįžti? Aš nematau, kad žaliais doleriais ar suukimais: "Hello, how are you, Mother Lithuania?" mes jaustumės turį teisę kad ir pirštų galais, mindžioti giliai, giliai brolių krauju permirkusią žemę.

Visai sutinkame su šio straipsnio mintimis, bet "naujakurių" vardo mes nesuprantame, kaip materialistiškai, kaip autorius įtaria.

"DANTIMIS ĮSIKANDE LAIKOMĖS TĖVŲ ŽEMĖS"

Laiškas iš Lietuvos

(Pabaiga iš pereito nr.)

Gera gyvena tik komunistai, nors pagal įstatymus visi esame lygūs. Mes badaujame — jie visko perkeič. Jiems atskiro valgyklos, atskiros krautuvių. Darbo žmogui greičiau klijamas, jei dėl šios neteisės jis suabejotų. Kas dirba, tas badauja; kas niekšas, tas visko pilnas.

Mus "nubuožino"

Jie iš mūsų atėmė žemę, gyvulius, inventorių, namus. Lietuvis laikosi, per nakį dirba. Jo žemę apkarpė, užėdė duokles, organizuoja "laisvą" valdžią pardavimą. Jei žmogus dar šitą turi, papildoma duoklė, kaip pašalpa Amerikos streikuojantiems, pasaulio proletariui. Ir žmogus neišlaiko. Laimė, jei toks dar gali vienmarškinis pabėgti.

Mes matome kasmet net sniegu apsnigtus javų plotus, įsėjusius bulves. Nesuskubo jį nuimti, nes planas buvo kitoks, o sniegas nelaukė. Ir nieko nekaltos aukos eis į Sibirį už sabotazą... Kaltieji viršininkai ir toliau direktoriaus.

Mes turime mokyti, kaip buvome "smetonininkų pavergti", kaip dabar skursta ir badauja žmonės Vakaruose, kokios sunkiai pernešamos krizės viešpatuoja Anglijoje, Amerikoje...

"Džiaugsmo" eisenos

Išprievartauti lietuviai profesoriai, menininkai, mokslininkai kartais kalba per radiją. Stebėkit, kaip dreba jų balsas, koks jis duslus ir stengiančias rėkiantis. Iš kiekvieno žodžio kyšo sąžinė, bet jie jau automatai, palaužti žmonės. Jų šeimoms atsakyti, jeigu jie kitaip kalbėtų. Suklastoti straipsnius, parašius čekistams vieni juokai. Suvaržyti minią, priversti ją šypsotis, čekistai puikiai mo-

Iš Tremtinių Gyvenimo

DIDĖJA EMIGRACIJOS SĄJUDIS

Šiuo metu tremtiniai beveik tik ir gyvena emigracijos nuotakomis. — Kur užsirašai, kur išvažiuoji, kada atvyks komisija? — tai nuolatiniai mūsų tautiečių klausimai. Stovyklose intensyviau pradėjo veikti Pietų Amerikos valstybių komisijos. Ypač daug lietuvių prancūzų zonoje rašosi į Venecuėlą. Vien tik Ravensburgo kolonijoje iš apie 500 lietuvių pareiškė norą ten vykti apie 80. Kiti ir vyksta į Kolumbiją, Argentiną, Braziliją.

Iš amerikiečių zonos dar į Australiją ir Kanadą.

Mūsų tautiečiai labai domisi ir emigracija į USA. Deja, dėl griežtų reikalavimų ir labai jau lėto tempo tik retas tautiečių ten patekti. Kai kuriose stovyklose, o taip pat ir spaudoje, pradėjo reikštis šiuo reikalu netgi partinė polemika. Iš viso, tremtiniai nori gauti darbo, nes jiems jau labai įkyrėjo beprasmiškas badavimas stovyklose.

NAUJA IR LABAI GRAŽI KNYGA APIE LIETUVĄ

Knygų leidėjas arch. inž. T. Vizgirda šiomis dienomis išleido naują knygą apie Lietuvą anglų kalba, vardu "Lithuania Through The Ages". Tai trumpa Lietuvos istorija, parašyta Prof. A. Šapokos. Knygos vertė labai didina jos meniškumą, išleidimas ir 200 iliustracijų, daugiausia gražių Lietuvos vaizdų.

Veikale autorius apžvelgia Lietuvos istoriją nuo senųjų laikų iki šių dienų. Gausu žemėlapių, Lietuvos žymiųjų vyrtų paveikslų, dokumentų nuo-

traukų. Šiuo leidiniu turėtų sudomėti ir Amerikos lietuviai.

IRO JAU BE POLITRUKŲ RAGINA TREMTINIUS GRĮŽTI NAMO

Kasselio DP stovykloje IRO pareigūnų pastangomis buvo sušauktas repatriacinis susirinkimas, tačiau šį kartą jau be sovietų politrukų. Į mitingą iš 3,000 gyventojų atvyko vos keliasdešimt žmonių.

Iš Frankfurto atvykęs Area Repatriation officer L. K. Mather ragino tremtinius grįžti namo. Ypač jis kreipėsi į tuos, kurie, anot jo, nesą politiniai atbėgėliai. Kalbėdamas apie sovietų santvarką, svečias pažymėjo, kad kultūros, spaudos ir literatūros srityje dabar ten teikiama daugiau laisvės. Sovietų vykdomas deportacijos jį pateisino dėl karo netekimo pusiausvyros. Mather toliau prabėrė, kad Kasselyje bus įkurta sovietų repatriacinė misija, kurią galėsia tremtiniai aplankyti.

Tremtiniai vis dar stebisi, kaip Amerikos valdžia, kovodama su bolševizmu, vis dar padeda jų agentams veikti.

K. Pelėkis.

LAISKAI IŠ ANAPUS

GAL RUDENĮ BUS ŠILCIAU... Viename laiške iš Estijos rašo:

"Mes labai laukėme šią vasarą karšto oro. Tačiau klimatas buvo labai netikras. Tikrieji karščiai, kurių mes tikėjome, neatėjo. Seni žmonės pranašauja kad mes turėsime iškoti pavėsio miškuose.

"Aš manau kad jūs sugrįšite namo, jeigu bus labai karšta. Vienok šiuo metu pas mus dar tebėra labai šalta ir aš nenorėčiau kad tu grįžtum."

NEPALIK IR DĖDĖS HARRIO

Kitame laiške rašo:

"Susikrauk savo daiktus ir grįžk namo iš tos stovyklos kur tavę marina badu. Tačiau tu neprivalai palikti ir dėdės Harrio..."

Laiško gavėjas neturi tokio dėdės. Bet Trumanas yra Harri.... (K. Pl.)

ti jam šiek-tiek tiesos. Tie, kurie matė jį ir norėjo jam būti kaip lietuviui atviri, perdaug išsipasakoję apie savo kalinamus artimuosius, jau jų netekome. Tikėjome, kad grįžęs Amerikon jis paskleis bent dalelę tiesos. Bet skaudžiai apsiriko me: jis, pavergtas pinigų, pasidarė Stalino žmogžudžio paprastas bernas. Jo grįžusio kalba yra okupanto kalba. Tėvynėje net žemė šaukia prieš jį. Tauta, nežiurint kiek durtyvių jį besaugotų, antru kart grįžusį į Lietuvą pakartų, kaip ir kiekvieną tautos niekšą. Kas liks, liks tik plienas, mes išmokome savo kailiu didelio patyrimo.

Kur dingo milijonas Amerikos lietuvių?

Mes pasigendame tiesaus ir ryžtingo žodžio, reikalaujancio sudrausti azijatus, sulaukiant juos nuo mūsų tautos žudynių. Kur dingo milijonas Amerikos lietuvių, kai jau virš šimto tukstančių jų brolių tik per tris su viršum metų sunaikino azijatai.

Mes klausiamo Jusų, ar viską padėjote ant Tėvynės aukuro, kad taptume laisvi? Ar nepaskeistate kartais siaurame savo intereso ratelyje ir neužmiršate pavergtą Tėvynę? Musų širdys niekad tų nepamils, kurie perdaug susirupinę savo kasdienine duona.

AMERIKON pereitą savaitę parvežta 7047 karių laivais iš užjūrio. Tai yra didžiausias toks transportas, koks iki šiolei buvo į USA parvežtas.

Tremtiniai ir Amerikos Armija

PRANESIMAS NORINTIEMS ISTOTI Į USA ARMIJĄ

Per lietuvių įstaigas, redakcijas ir tiesiog gaunu daugybę laišku iš tremtinių įvairiuose kraštuose. Visi klausia ar jau galima įstoti į lietuvių dalinius Amerikos svetimsalių legijone ar šiaip į Amerikos armiją.

Negalėdamas visiems atsakyti, noriu per spaudą nušviesti tą klausimą.

Pastangos lietuvių daliniams kurti Amerikos armijoje

Praėjusią žiemą sužinojė, kad Senatorius H. Cabot Lodge, Jr., siūlo imti svetimsalius (ypač karo tremtinius) į Amerikos armiją ir net sudaryti iš jų atskirą Amerikos svetimsalių legijoną, ryžausi iškovoti lietuviams daugiau teisių. Susirašinėjau su Sen. Lodge ir eilę kitų kongresmanų. Nurodžiau, kad tarp tremtinių ir ypač tarp lietuvių yra daug patikimų, patyrusių ir dorų vyrų, kurie mielai ir ištikimai tarnautų USA armijoje, moka po keletą svetimų kalbų, turi kariško patyrimo ir, netekę tėvynės, laisvės, giminių ir visokių teisių, esant reikalui atei-tyje kariauti kaip liutai — gal net geriau, kaip tie pagarsėję mirties batalionai, ir tt. Siu- liau ryztis sudaryti atskirą lietuvių diviziją ar brigadą ar nors vieną pulką, arba atskirą Baltų diviziją (iš 1 lietuvių pulko, 1 latvių pulko ir 1 estų pulko). Tikinau, kad savon-rių atsirastų daugiau, negu būtų įmanoma priimti, tad būtų puikus pasirinkimas.

Sen. Lodge, atstovai Hall ir Andrews laiškais dėkojo už tokios sumanymus ir siulymus, kuriuos įdavė karo vadovybei svarstyti.

Kad mano pastangos būtų sėkmingesnės, per spaudą ir laiškais raginau lietuvių organizacijas ir veikėjus naudotis proga, paremti pradėtą darbą, šauktis į kongresmanų pritarimo ir prašyti vyriausybę sudaryti nors vieną atskirą lietuvių pulką. Iš visų organizacijų tik Amerikos Lietuvių Taryba pritarė, susidomėjo tuo žygiu ir kreipėsi į vyriausybę. Taryboje tą reikalą tvirčiausiai rėmė jos pirmininkas L. Šimutis. Tačiau vyriausybės pareigūnai atsakė, kad atskirų tautų dalinių USA armijoje nesteis.

Kaip Kongresas nusprendė

Nuolat susirašinėjau su Sen. Lodge, kuris kovojo už siulymą imti 50,000 svetimsalių į Amerikos armiją. Birželio 8 d. Senato pagaliau nutarė priimti 25,000 svetimsalių su teise po 5 metų karo tarnybos įgyti USA pilietybę. Bet netrukus Atstovų Rumai išleido įstatymą apie kareivių šaukimą ir dėl to atmetė tremtinių ėmimą. Tuo metu anas Senato nutarimas liko be vertės.

Paskirus svetimsalius gali priimti ir karo tarnybą

Kongresui tebesvarstant tą reikalą, kreipiausi į Krašto Apsaugos Sekretorių, kuris birž. 21 d. atrasė:

"Noriu padėkoti tamstai už labai įdomų laišką, 1948 m. gegužės 27 d., ir už daugelį jame išdėstytų pasiulyimų. Visuomet labai naudinga ką išgirsti iš asmenų, kurie galvoja apie problemas, apie kurias tamsta rašai. Aš įteikiu tamstos laišką asmenims, kurie bus ypatingai įgalioti toliau tai svarstyti".

Taigi, karo vadovybė svarsto tiek Sen. Lodge sumanymą, tiek mano siulymus ir gal norėtų juos vykdyti, bet negali to daryti be atitinkamo įstatymo. Paskiau Washingtonė iškelts sumanymas priimti nors 10,000 tremtinių į armiją. Kas ir kaip bus nuspręsta — tuo tarpu dar nežinoma.

Bet, nežiurint to viso, Sen.

KAIP SPAAK KALBĖJO APIE LIETUVĄ

Gal but tik Churchillis karo metu taip smarkiai puolė nacius, kaip dabar Spaakas išdri- so pasakyti teisybę apie sovietus viso pasaulio diplomatų akyse UN konferencijoje Pary- žiuje.

Kalbėtojas tikrai nepaprast. Storokas, užlipo ant tribunos, apžvelgė auditoriją ir tiesiog nusikreipė sovietų delegacijos link. Po to energingu tonu, nežiurėdamas į raštą, pasakė kalbą, kuri turės įeiti į šių dienų įvykių istoriją.

Visada šaltas prancūzų Le Monde jį pavadino "ciceronišku" kalbėtoju ir jo garbei paskyrė net visą editoriją. "Tai buvo tarptautinės moralės pamoka", rašo Le Monde. "Tai buvo sovietų imperizmo teismas", priduria.

Išties Spaakas savo kalboje visai atvirai nusakė, kodėl pasaulis yra įpuolęs į pesimizmą ir baimę. Tai nepažaboto sovietų imperizmo baimė, baimė sovietų politikos, kuri "taikos vardan" okupavo ramias Pabaltijos tautos ir visu įnir- timu bei žiaurumu jas naikina, kuri viena iš visų karą laimėjusių valstybių išdrišo pavergti ir naikinti pusę Europos ir savo imperijalistiniais sieki- mais sukelti visą pasaulį ant kojų. Visas tarptautinis bendradarbiavimas nueina niekais, nes sovietai viską griauia, nepradėjus dar taikos namų statyti.

Kai visos tautos bendromis jėgomis ieško planų, kaip greičiau išbėsti iš skurdo ir vargo, sovietai visame pasaulyje savo penktosios kolonos pagalba ke- lia sąmyšius ir netvarką ir ji skandina vargę. Kai Vakarų valstybės tuoj po karo ėmėsi nusiginklavimo ir demobilizacijos planų, sovietai iš pirmųjų dienų pradėjo karo pramonės organizavimą ir milžiniškos kariuomenės kurimą.

Baimė atsidurti sovietiskame kalėjime, baimė pasaulio sąmy- šio ir netvarkos, baimė nepa- žabotos sovietų imperijalistinės politikos — štai kas veda pa- saulį į bedugnę.

Si kalba buvo daugelį kartų pertraukta griausmingų ovacijų, net prasielenkiančių su "di- plomatiniu tonu", o kai kalbė- tojas baigė savo istorinę kalbą, auditorijoje kilo toks plojimas ir tokios ovacijos, kad jokia tarptautinė konferencija dar niekad ko nors panašaus nėra mačiusi.... Tik sovietai su savo satelitais sėdėjo tylūs ir išraudę ir bailiai dairėsi po en- tuziazmo pagautą auditoriją.

Z. U.

NUSIZUDĖ SOVIETISKAS ESTIJOS "PREZIDENTAS"

Svedų laikraštis Stockholm Tidningen iš Stockholm praneša, kad bolševikinės Estijos "prezidentas" nusizudė, nenorėdamas pildyti Maskvos įsaky- mo deportuoti 40,000 estų į Si- birą ir kitas SSSR sritis.

Nebus laimės, jei mūsų tautie- čiai tebekencia! Aukas siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.

Lodge posėdyje tvirtino, kad pagal esamus įstatymus armijos sekretorius turi galią savo nuožiūra priimti paskirus svetimsalius į karo tarnybą USA armijoje. Taigi, kas iš tremtinių nori įstoti į šią tarnybą, turi tuo reikalu kreiptis į kari- rinį Amerikos atstovą (Milita- riy Attache) prie USA amba- sados ar pasiuntinybės Angli- joje, Prancūzijoje, Italijoje, Kanadoje, arba į karinę oku- pacinę valdžią.

Kap. Petras Jurgėla.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

MUSŲ MISIJA

ATEIVIAI sukūrė dabartinę Ameriką. Bet jie daug davė ir savo paliktoms tėvynėms. Žiūrėkime tikrai: čia atvykęs anglas, airis, skotas gali jaustis beveik kaip namie! Jis čia randa savo kalbą, savo bažnyčias, daugumą savo papročių, jei nori, gali rasti beveik viską, kas jam miela ir priprasta. Ar ne tas pats ir ispanui ir portugalui Pietų Amerikoje?

Kodėl taip yra? Todėl, kad tų tautų ateiviai į naują gyvenimą įdėjo daug ir savo tautų kultūros, tartum, perkėlė savo tėvynės dalį į naują vietą. Jie padarė didelį darbą. Iškilmingiau tarant — jie atliko didelę misiją.

O kokia gi mūsų, lietuvių, misija Amerikoje? Ar tik savo prakaitu laistyti šio krašto gėrybių derlių ir paskui išnykti be pėdsakų?

Ne! Ir mūsų ateivija, jeigu ne visada aiškiu supratimu, tai bent širdim ir nujautimu savo misiją gana gerai atliko. Nors mūsų ateivių nebuvo tiek daug, kaip kitų, bet ir lietuviai gali čia rasti tėvynės dalelę, gali girdėti savo kalbą, matyti savo papročius, rasti savųjų pagalbos.

Kad taip yra, tai nėra nusikaltimas šiam kraštui. Priešingai — įvairių tautinių kultūrų palaikymas, savo senųjų tėvynių ir tautiečių rėmimas, solidarumas iš vienos tėvynės kilusiųjų tarpe yra graži Amerikos tradicija, kuri, gal but, net yra vienas iš jos stiprybės šaltinių.

Tat kaip tik drąsiau ir su didesniu supratimu atlikime savo misiją! O ta misija yra — **lietuviškumo išlaikymas, jo perdavimas jaunimui, lietuvių reikšmės pakėlimas ir pagalba tėvynei bei tautiečiams.**

Kalbant apie lietuvių misiją Amerikoje, be abejo, kiekvienam prisimena, kad turime ir organizaciją, kuri vadinas **Amerikos Lietuvių Misija**. Ji sukurta padėti Lietuvai nustotą laisvę atgauti. Tai yra didelis reikalas ir gražių darbų ji tam tikslui padarė. Bet tas vienas uždavinys neapima visų Amerikos lietuvių uždavinių, **neapima visos mūsų misijos**, kurią turime atlikti.

Amerikos Lietuvių Misijai net pats jos vardas siūlo neapsiriboti tik žygiais Lietuvos išlaisvinimo tikslu. Po šiuo vardu gali tilpti visoks veikimas, kuris sudaro lietuvių ateivijos Amerikoje misijos turinį.

O juk mūsų misija nėra vien tik pagalba Lietuvai ar nelaimėje atsidurusiems tautiečiams. Mūsų misija yra taip pat ir lietuviškas pajėgumas čia išlaikyti, stiprinti. Be to nei Lietuvai, nei tautiečiams negalėsime padėti.

Gana Žodžių!

Šitaip prasideda vienas mūsų atsisaukimas, dedamas kitoje vietoje. Ką tai reiškia?

Tai reiškia, kad laikas ne juokais pradėti vykdyti tą, ką senai žadame ir ko patys norime.

Norime, kad atvyktų daugiau lietuvių į Ameriką. Norime todėl, kad mums gaila, kam jie ten turi vargti. Norime, kad jie galėtų patys čia sau pragyvenimą užsidirbti ir nereiktų nuolat rūpintis jų šelpimu. Norime, kad jie ateitų į mūsų tarpą, kaip naujos mūsų visuomeniško darbo jėgos.

Tiek daug rūpesčių buvo, kol buvo iškovotas įstatymas, kuris tremtiniam atrakina duris į Ameriką. Durs jau atrakintos, bet mes turime jas atidaryti kiekvienam asmeniui, kiekvienai šeimai atskirai.

Čia jau ne veikėjų, ne visuomenės vadų darbas. • Tą turime padaryti kiekvienas pats. Jei to nepadarysime, tai visas ligšiolinis mūsų organizacijų darbas nueis niekais: visokių tremtinių privažius į Ameriką, tik lietuvių jų tarpe mažai matysime!

Ligi šiol buto-darbo pažadus daugiausiai rašėme giminiams, pažįstamiems. • • • Jeigu tuo ir baigsis, tai vargiai ar dešimta dalis lietuvių tremtinių pamatys Ameriką.

Daugumas tremtinių neturi Amerikoje nei giminių, nei pažįstamų. Jeigu jiems niekas neišties rankos, tai jie visi liks tenai, nors įstatymas ir leidžia jiems atvažiuoti.

Artimiems giminiams, kas jų turi, jau beveik visi reikiamus raštus pasirašė. Dabar jau laikas pradėti eiti prie tolimesnių giminių.

Visi lietuviai mums giminių ir stengsimės visiems padėti. Bet, jeigu jau pradėdame nuo artimesniųjų giminių, tai dabar mums — DIRVOS šeimos nariams — artimiausi giminių yra DIRVOS skaitytojai tremtinių stovyklose. Nuo jų pradėkime didįjį pagalbos darbą!

Pirmai pradžiai — padarykime raštus nors trims šimtams šeimų, tų kurios gyvena vienomis mintimis su mumis!

Mes kviečiame jus neatidėliojant iškirpti kitoje vietoje esantį kuponą, jį užpildyti ir siųsti DIRVOS redakcijai.

Tai bus darbas didesnis, reikšmingesnis už visas gražias prakalbas, už visus gražius žodžius apie tėvynės meilę, apie patriotizmą. Žodžiai gerai, bet tik tada, kai jie veiksmu paremti!

GERIAU duoti, negu prašyti — sušelpk savo tautietį nelaimėje! Auką siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kas Netiesa, tai Netiesa

NAUJIENŲ 238 numerio apžvalgoje parašyta: "Kas tiesa, tai tiesa. Po Dr. K. Griniaus išrinkimo Lietuva kito teisėto prezidento neturėjo".

Jeigu tai tiesa, tai Lietuva nuo anų laikų neturėjo ir teisėtos valdžios, negalėjo sudaryti jokių teisėtų satarčių, negalėjo teisėtai skirti pasiuntinių...

Šitokia NAUJIENŲ "tiesa", žinoma, labai patinka dabartiniam Lietuvos okupantams, nes tokia teorija yra vienintelis šiaudas, kuriuo bolševikai veltui bandė teisinti Lietuvos pagrobimą... Bet šito teisimosi niekas nepripažino rimtu.

Ištikrųjų Lietuva ir po Dr. K. Griniaus prezidentavimo visą laiką buvo Tautų Sąjungos narys, santykiavo su visu pasauliu, sudarinėjo sutartis... Ir nei vienos valstybės vyriausybė nepasiklausė NAUJIENŲ apžvalgininko, ar Lietuvos valdžia teisėta.

Ir daugiau netiesų išbrovė ir NAUJIENŲ apžvalgas. Štai 236 numerio je, remdamasis vienu, dėl keistai miglotų priežasčių atsidariusi ir beveik nieko bendra su faktais neturinti pamfletu, apžvalgininkas daro išvadą:

"V. Rastenis, buv. Lietuvoje Smetonos partijos generalinis sekretorius, daro, žinoma, viską "iš viršaus".

Tiesą sakant, geriau yra daryti, kad ir "iš viršaus", negu nieko nedarant knisti kitų darbą "iš apačios". Bet, kiek tai liečia ALM, ALTC ir LVS vadovybių bendrai sudarytos Reorganizacijos Komisijos darbą, tai NAUJIENŲ apžvalgininkas tikrai neturi ir negali turėti nei menkiausio fakto savo išvadai patvirtinti.

TREČIA netiesa tose apžvalgose buvo 234 numerioje, kur įrodinėjo, kad DIRVA yra priešinga kovai prieš lietuvių tautos naikinimą... Niekad DIRVOJE tokios minties nebuvo.

NAŠLAITĖ IR GEGUTĖ

Nekukuoki gegutę pilkoji,
Pagailėki našlaitės jausmų.
Negerai, negerai Lietuvoje —
Neramu Lietuvoj, neramu...
Ak, aš mėgdavau tavo klykimą
Lietuvos patvarumo lafkū;
Bet dabar tik verksmai mane ima
Kai išgirstu gaudingą "kuku".
Pikti vėjai mus žemėj vyrauja;
Kerštu virpa aukšti jovarai.
Kraštą plėšia žiauri vagių gauja —
Negerai Lietuvoj, negerai...
Pulkai brolių-narsuolių kovoja
Už liuosybę šalies ir namų;
Priešai juos kapomis "likviduoja" —
Neramu Lietuvoj, neramu...
Ar prašvis vėl saulėtasai rytas?
Ar skraidys vėl laisvieji arai?
Dabar kraštas krauju apšlakstytas —
Negerai Lietuvoj, negerai...
Mano motina ilsis kapuose;
Mano tėvas Altajaus krašte;
Mano brolis D. P. patalpose —
Aš gukčioju čia su gegute...
Aš viena nelaiminga našlaitė,
Išmesta iš gimtinių namų...
Nekukuoki pilkoji gegutė —
Neramu Lietuvoj, neramu...
Nadas Rastenis.

PAREIŠKIMAS

Šiuomi noriu išreikšti savo gilią padėką mano bendradarbiams ir kolegoms, taip šūvintose Valstijose kaip ir tremtinių tarpe, už jų kooperavimą, patarimus ir vieningumą mūsų kovoje už Lietuvos išlaisvinimą ir palaikymą mūsų brolių ir seserų gyvenančių nepakeliamose sąlygose savo išeivijoje.

Aš, atsisakydamas iš LVS pirmininkystės, turėjau mintį je sekančius motyvus:

1. Mano gyvenimo sąlygos pasikeitė, ir aš esu priverstas kreipti daugiau dėmesį ir laiko — nors laikinai — sutvarkymui savo asmenišku reikalu. Tai užimti LVS pirmininko vietą ir neatlikti to darbo kurį bučiau įpareigotas atlikti būtų nepadoru.
2. Aš jaučiu, kad permaina yra sveika kiekvienai organizacijai, nes nauji viršininkai bei valdyba turi naujų idėjų, naujų sumanymų, kurie, be abejo, yra geras reiškinys taip LVS kaip Lietuvos išlaisvinimo bylai.
3. Aš nepilnai sutinku su kai kuriais dabartiniais LVS žygiais, tat pasilikdamas LVS priešakyje galiu prieš juos kovoti ir tokiu būdu nepildyti LVS didžiųjų narių valios.

LVS laimei ir Lietuvos gerovei, pirmininku tapo išrinktas labai padorus, sumanus, visų mylimas Dr. M. J. COLNEY. Aš jį sveikinu ir pilnai pasitikiu, kad su jo gabumais, pasišventimu ir malonumu, — kurias kvalifikacijas jis parodė bėgyje daugelio metų savo ir savo ponios veikloje, — jis ves LVS geru keliu ir pilnai prisidės prie LVS ir Lietuvos gerovės. Iš savo pusės, aš prašau visų bendradarbių ir draugų ir ateityje veikti išvien su nauju LVS pirmininku, o aš pats tą patį prisidau daryti.

P. J. Žiurys.

Spalio 8, 1948.

o buvo tik abejojimas, ar gerai apgalvotu būdu kai kas tą daro.

Vietoje abejojimo atrėmimo, apžvalgininkas rodo visiems kaž kokią "išverstą rankovę".

Ir dar viena netiesa ten pat: kad DIRVA įtarė ALT sekretoriaus teisingumą. Ne teisingumą įtarė, o neatsargų pasiūlymą apgailestavo! Ir ne su komunistais čia DIRVA duetą traukė, o rėmėsi Associated Press informacija, kuri buvo paskelbta rugs. 17 dienos The New York Times 11-me puslapyje.

V. R.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Kviečia į Kultūrinį Frontą

LIETUVIAI VIENYKITĖS! KULTURINĖMIS PRIEMONĖMIS KOVOKIT UŽ LAISVĘ SAVO TAUTOS!

Mes, Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centro Valdybos Nariai, savo posėdyje 25 d. rugsėjo, 1948, svarstėme TMD kultūrinės ir organizacinės veiklos reikalus, taipgi mūsų tautos žmonių dabarties klaidą padėti ir priemonės kultūrinės kovos už laisvę ir teises pavergtųjų ir ištremtųjų lietuvių. Mes nutarėme atsisaukti i tauriausios Amerikos lietuvių, prašyti visų atkreipti dėmesį į dabarties mūsų tautos žmonių labai rusčią, neapsakomai klaidą padėti MASKOLIŲ VERGIJOJE.

Šiandieną arti pusės milijono lietuvių ištremtų iš tėvynės Lietuvos. Šimtai tukstančių lietuvių randasi už Uralo kalnų ir ledinio Sibiro tundrose, tenai jie kamuojaomi sunkių darbų prievolėmis, kenčia vargą, badą, MIRSTA KANKINIŲ MIRČIA! Arti šimto tukstančių lietuvių išbėgo į vakarų Europos kraštus, jie vargsta, badauja, bado ligomis serga ir miršta. Kodėl jie bėgo iš tėvynės? Todėl, kad jiems grėsė ištremimas į Sibirą, kankinių mirtis! Palikusieji Lietuvoje vargsta, badauja, gyvena kasdieninėje baimėje, nežinodami kada jie bus SUIMTI ir ISTREMTI į Sibirą! Ištremtųjų lietuvių sodybos apgyvendinamos maskoliais ir visokiais azijalais, vykdomas lietuvių rusinimas.

Karas baigtas, bet TAIKOS ir tvarkos pasaulyje nėra ir nebus, kol maskoliai Lietuvą ir kitus rytų Europos kraštus valdys. Maskvos valdovai nenori TAIKOS ir TVARKOS, priešingai, jie nori SUIRUTĖS ir DEMORALIZACIJOS! Tokio padėtyje jie siekia savo tikslo — pavergimo Eurazijos žemyno tautų. Šią tikrovę ryškiai rodo Maskvos valdovų ir komunistų politika.

Mes, žinodami jų tikslus, privalome budėti, stovėti mūsų naujos tėvynės Amerikos sąrgyboje ir rupintis išlaisvinimu senosios tėvynės Lietuvos. Mūsų pareiga vienytis, kultūrinėmis priemonėmis kovoti prieš maskolių ir komunistų imperializmą ir klastas. Todėl kviečiam visus Amerikos lietuvių i visą tautinę vienybę ir kultūrinės kovos FRONTĄ! Jei busime vieningi, busim galingi! Jei ryžtingai ir kultūringai kovosime, tai kovą laimėsime, sudarysime sąlygas Lietuvos išlaisvinimui.

Kultūrinė kova svarbi, galinga!

Kultūrinė kova už žmogaus ir tautų laisvę ir teises visais laikais ir visuose kraštuose buvo įtakinga ir sėkminga. Organizuota kultūrinė kova žodžiu ir raštu vedama dabar labai reikalinga. Šį faktą žino visi kultūringi žmonės. Mes, lietuviai, žinome, kad jokia politinė kova be kultūrinės veiklos neįmanoma. Kultūrinė veikla žmogų tobulina, stiprina jo dvasines ir protines išgales, todėl mes kviečiame taurius lietuvių susikaupti kultūrinės kovos fronte, kultūringai kovoti už laisvę ir teises mūsų tautos žmonių.

Aušros ir Varpo steigėjai — dr. Basanavičius, dr. Šliupas, dr. Kudirka ir kiti Lietuvos vadai, dvasiškiai ir svietiškiei, kultūrinėmis priemonėmis kovojo už lietuviškos spaudos laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę. Jie kovą laimėjo. Taip ir Amerikos vadai: Gen. George Washington, Thomas Jefferson, Gen. Andrew Jackson, Abraham Lincoln ir Woodrow Wilson kovojo už savo krašto žmonių laisvę, teises ir demokratiją.

Mes, Amerikos lietuviai, kultūrinėmis priemonėmis kovojome prieš 50 metų susispietę prie Tėvynės Mylėtojų Draugijos 1896 metais įsteigtos Amerikoje. TMD spausdinami raštai — knygos buvo siunčiami į Tilžę, knygnešiai platino juos Lietuvoje. Tame laikotarpyje mūsų garbingas poetas Maironis savo poemoje sakė:

Nebeužtvenksi upės bėgimo,
Nors ji sau eitų ir pamažu;
Nesulaikysi naujo kilimo,
Nors jį pasveikint būtų baisu!

Maironis žinodamas svarbą kultūrinės kovos, kurioje buvo įsijungę Lietuvos ir užsienių lietuviai, drąsiai sakė carui savo poemoje, kad jis nesulaikys lietuvių naujo kilimo — kultūrinės kovos už lietuviškos spaudos laisvę lietuvių ištremimų į Sibirą. Dabar tokia kova prieš maskolių vergiją reikalinga. Todėl mes kviečiame taurius Amerikos lietuvių stoti prie TMD kultūrininkų kadru! Kur nėra TMD skyrių kolonijose, įsteigti juos ir sutelkti visus taurius lietuvių prie jų.

Mes tikim Lietuvos prisikėlimą! Mes žinom, kad lietuvių šansai kovą už laisvę laimėti geresni dabar, negu buvo prieš 50 metų. Šiandien lietuviai geriau organizuoti, ekonomiškai stipresnais, negu praityje. Dabar mes ne vieni kovosime prieš maskolius, su mumis kovos visos rytų Europos tautos. Šią tikrovę ir savo išgales žinodami, mes esam tikri, kad savo tikslo — Lietuvos, kultūriškai pažangesnį, daugiau draugų turi tuos išlaisvinimo pasiekimams anksčiau ar vėliau.

Todėl prašome visus taurius lietuvių nedelsti, nesvyruoti ir neabejoti, bet stoti i TMD kultūrininkų kadrus, kultūrinėmis priemonėmis

kovoti! Tiesa ir šviesa mūsų žingsnius lydės! Dirbdami Lietuvos išlaisvinimo darbą, saugodami Amerikos demokratiją, mes ryškiai parodysim savo lietuvišką taurumą, atlikim pareigą dėl Lietuvos ir Amerikos gerovės.

TMD Centro Valdyba:

WALTER M. CHASE, Pirmininkas,
J. TREČIOKAS, Vice Pirm.
M. KASPARAITIS, Raštininkas
ALENA DEVENIENX, Iždin.

ŽMONĖS, kurie mirė šioje šalyje 1946 metais, buvo 6 metais senesni, vidutiniai imant, negu mirusieji 1933 metais. Vidutinis amžius mirusių 1946 m. buvo 64.2 metai, o 1933 m. buvo 58.2 metai.

NAUJA DAINA

(Petras Babickas)

Praeis audra, nušvis dangus paniuręs,
Nušvis artojo veidas po audros,
Jis grįš prie žagrės, o žvejys prie burių,
Tėvynės vieškeliai kurybos žygį gros.

Užmirš visi gaisrus, patrankas, kraują,
Užmirš didvyrius ir karius pilkus, —
Griuvėsios kursime gyvenimą iš naujo,
Ir tas gyvenimas bus mielas ir brangus.

Nauja dainas skambės tėvynėj mūsų,
Ramybės saulė jos kelius nušvies,
Naujoj dainoj mes amžius gyvi busim,
Palaiminti kurybos ir rimties.

Daina! Daina! Tu — tremtinio paguoda,
Skambėk per amžius tėviškėj laisvoj.
Užmiršę praeitį skausmingą, juodą,
Mes kursim naują buitį Lietuvoj!

GANA ŽODŽIŲ!

JAU LAIKAS

pasirašyti

Skaitytojai! Veikėjai! Atidarykite duris i šią šalį Jūsų šeimos nariams — DIRVOS skaitytojams Europoje!

300

šeimų skaitančių DIRVĄ tremtinių stovyklose laukia Jūsų pagalbos!

Iškirpkite žemiau esantį kuponą, užpildykite ir atsiųskite DIRVAI, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Dirva paruos blankus, kuriuos užteks tik pasirašyti ir gražinti, visa kita bus sutvarkyta.

Gana gražiais žodžiais linkėti tremtiniam atvykti pas mus: reikia rimtai padėti!

Taigi neatidėliokite, tuojau siųskite

DIRVAI užpildytą kuponą:

Aš..... vardas-pavardė

gyvenas.....

adresas.....

sutinku duoti buto-darbo pažadą tremtinių šeimai iš Jūsų sąrašo. Šeimos dydis gali būti....

asmenų (Pažymėkite — 1, 2, 3 ar 4).

Atvykę galės gauti tokių darbų.....

.....

(Pažymėkite, kokių darbų Jūsų gyvenamaj vietoj lengviausia gauti.)

parašas

Kur Eina Pasaulis...?

R a š o

Rašo DR. B. T. DİRMEIKIS

Kai Teisybė Ima Durti...

KOKIEMS tikslams praleido tiek laiko Paryžiuje Generolas Marshall ir kam taip dažnai važinėja tarp Paryžiaus ir Londono Anglijos užsienio reikalų ministras Bevin? Kam tie du didžiųjų valstybių politikos vadovai buvo reikalingi Paryžiuje, kada Molotovas sėdi Maskvoje?

Pasirodė, kad ilgesnis Marshall ir Bevinuo užsibūvimas Paryžiuje turi labai tamprų ryšį su tarptautine padėtimi. Jų veiklos vaisiai jau pasirodė: po ilgų ir nesklandžių pasitarimų apie karinius planus, kaip gintis Vakarų Europai nuo Sovietų užpuolimų, pagaliau pavyko sudaryti vieningą karinę vadovybę su maršalu Montgomery priekyje. Reikalas turėti tokią vadovybę buvo jaučiamas jau senai. Bet vis nenorėta alarmuoti pasaulio.

Jei anglai jau nebeslėpdami parodė ir pasakė, jog jie nieko nelaukdami vykdys kuo plačiausią ginklavimosi programą, tai prancūzai dėl jų ypatingos vidaus padėties stačiai bijosi atvirai pasisakyti, kad pritaria ginklavimuisi ir patys skubės ginkluotis. Baimė, kad atviras ginklavimasis gali pagreitinti karo pradžią, vertė susilaikyti

Prancūziją nuo aiškaus ir skubaus pasisakymo už spartesnį pasiruošimą savo sienoms ginti. Ir tik Generolo Marshallo įtaka, kurią jis išvystė Paryžiuje, nulėmė prancūzų svyravimus ir pagreitino bendro karinio štabo sudarymą. Tuo pačiu šiaurės Amerika įsitraukė į atsakomybę, kuri krinta visam laisvam pasauliui už rimtą pasiruošimą atečiai ir už visą politiką, kurią Vakarų Sąjungininkai veda prieš Sovietus.

Jau senai buvo kalbama, kad š. Amerika ruošiasi atgaivinti senąjį "numos-paskolos" įstatymą (Lend-Lease), kurs leistų "už dyką" tiekti pilną apsiginklavinimą tiems, kurie bus amerikiečių fronte. Visi gerai supranta, kad tokios amerikiečių "dovanos" nėra daromos dėl gražių Europos akių... Padėtis spiria tokiu smarkumu, kad nebe metai, o mėnesiai pasidaro brangūs. Reikalas įsikišti Amerikai ir Vakarų Europos apginklavimo programą aiškiai rodo, kad "teisybė jau perdaug ėmė durti akis". O ta teisybė buvo ir pasilikta tokia, kad su Sovietų Sąjunga gyven-ti taikoje nėra įmanoma.

Vilkų Išsūkimas

UZTEKO tik nujausti, kokių pasiūlymų atsivežė Gen. Marshall Paryžiu, kai tuoj visa komunistų propaganda Europoje pasileido darban su įsėjimais ir šauksmais prieš "karo kurstytojus". Višinskis suvaidino UN tribunoje taikos apšalinimą. Maskvos tarnai iš Čekoslovakijos, Lenkijos ir net Jugoslavijos pasmilkė Sovietų taikinkumo garbei. O apie dešimt milijonų komunistų Vakarų Europos valstybėse tuo tarpu tyko valdžios, griauia ukį, sprogdina režimus, kelia streikus...

Kai Hitleris ruošėsi karui, jis irgi uoliai organizavo kitose valstybėse šalininkus ir pritarėjus savo "talkingiemis" politikos planams. Bet šalininkų skaičius, kokį turėjo Hitleris svetimose valstybėse, ir komunistų skaičius, kokį šandien turi Stalinas — blusa prieš dramblių... Hitleriui jo "penktoji kolona" padėjo nedaug; o Staliniui padeda jau dabar be galo daug. Karo atveju ji bus tikras durklas į priešo nugarą.

Susitvarkyti su komunistais Vakarų Europoje (ypatingai Prancūzijoje ir Italijoje) nebus lengva. Karui su Sovietais prasidėjus, tiek Prancūzijoje, tiek Italijoje komunistai sukels pilietinius karus panašius į tuos, kurie vyksta Graikijoje ir Kinijoje. Kuo tie pilietiniai karai baigtųsi — visi atsakymai gali būti teisingi. Taigi, visokie diplomatiniai ir kariniai planai didžiū balsu šaukia "vilkus" iš miškų. Tik lieka abejojti, ar rimtai pasiruošta juos sukurti.

Užrištom Akim

VISI matomė ir girdime, kokiais kumščiais ruošiasi susitikti pasidalinės pasaulis. Ir viena ir antra pusė prisivaidė tiek žodžių apie laisvę, demokratiją ir gerovę, jog sunku beatskirti, kur baigiasi propaganda ir kur prasideda sąžininga valia. Mes esame maždaug kaip pamišusio vaistininio krautuvelyje, kur ant butelių užlipinti visokiausi sumaišyti užrašai. Reikia žinovo, kad galėtų pasakyti, ar užrašas atitinka bu-

telių turinui. Nežinia, kaip ilgai dar gyvensim tokioje krautuvelyje...

Iki šiol žinoma tik tiek, kad komunistai nori sunaikinti kapitalistų, o kapitalistai — komunistus. Kas atsitiktų su valstybėmis ir tautomis, jei komunistai paimtų viršų pasaulyje — galima atsakyti miegodami. Bet kaip gyventų ir tvarkytų tautos, jei kapitalistai užviešpatautų — galima tik spėlioti. O kai žmonės šaukia mi kovon, reikėtų žinoti, kokia ateities programa jų laukia.

Laikas būtų žinoti, ką atneš pavergtoms tautos Sovietų Sąjungos, kaip komunizmo centro, išnykimas. Ir būtų tikrai vertinga, jei Didieji Sąjungininkai mažiau kalbėtų apie bendrus ir beveik visiems aiškius dalykus, o daugiau pasisakytų dėl atskirų valstybių ir tautų ateities. Jų fronte tada būtų mažiau "žmonių užrištomis akimis".

Baimės Politika

PRIGYVENOME iki to, kad visas pasaulis ėmė remtis vienu vieninteliu varikliu: baimė. Neberandame nei valstybės nei žmogaus, kurie nebūtų jos apėstai. Mažieji bijosi didžiųjų; didieji — didesniųjų. Ir taip vieno baimės stumia kitą dar didesnė baimė. Už tai ir turime tiek daug visokių vingių, nukrypimų, staigių ir netikėtų posūkių... Štai, rodos, jau pasirenka valstybės tiesų kelią, bet vėl staiga — sustoja, vėl žvalgoji, vėl žiuri atgal. Ir visai tai darosi tik iš baimės.

"Mes bijomės Jusų!" — taip šaukė Belgijos ministras pirmininkas Spaakas prieš Višinskį. "Mes bijomės tų, kurie užsmaugė Estiją, Latviją, Lietuvą. Bijomės tų, kurie paverė Lenkiją, Čekoslovakiją, Rumuniją, Vengriją, Bulgariją" — taip kalbėjo Anglijos atstovas MacNeil spalio 6 dieną UN komisijoje.

O Saugumo Tarybos pasiūlyta rezoliucija Berlyno klausimu — ar nėra baimės vaisius? Ji tokia atsargi ir taip jautri, kad joje nieko kito negali supasti, kaip tik baimę. Vadinasi, dar esame vaikų amžius, kur ne protas, o baimė mus valdo. Tik dėl baimės vėl ruošiamasi kalbėtis su Sovietais; dėl baimės šalinamasi nuo Ispanijos; dėl baimės vėl baltomis pirštinėmis čiupinėjami jautrus tarptautinės politikos daiktai.

Bet kaip vaikus, taip ir tautas vieną dieną pradeda valdyti protas. O proto politika buvo ir pasilikta geriausia. Pagaliau ateis diena, kada protas nugalės ir baimę.

BOLŠEVIKŲ PLANO KLAIDOS

Rašo PR. DAILYDĖ.

Bolševikų penkmečio plane buvo numatyta, kad dar praėjusią vasarą vakarų aliantai pasitrauks iš Berlyno, o Italijoje ir Prancūzijoje bus komunistinės vyriausybės.

Plano sustatytojai galvojo, kad Vakarų Europa pati neatsispirs, o Amerika vėl grįš į savo tradicinį izoliacionizmą, ypač, kai rinkimus laimės republikonai.

Tačiau taip galvodami, bolševikai padarė dvi stambias klaidas.

Pirmausios neįsipažino su viltys, kad Amerika grįš į izoliacionizmą. Dar prieš rinkimus republikonų vadai pareiškė, kad atėjus republikonams į valdžią, santykiuose su Sovietų Sąjunga pasikeitimų nebus.

Bolševikai neįvertino tos reikšmės, kurią USA politikoje turi gyventojų kilmė. USA piliečių dauguma yra kilusi iš kitų kraštų, kuriuos bolševikai arba yra užėmę, arba kuriems sudaro pavojų. Demokratinėje krašte su tokiu

Nuomonės

KAD GI VISI TĄ SUPRASTŲ!

Suprantamas dalykas, kad mes, amerikiečiai lietuviai, neturime pretenzijų busimam nepriklausomai Lietuvai primesti tokį ar kitokį režimą. Musų svarbiausia pareiga dėtis prie tautos gyvybės gelbėjimo ir jos laisvės ir nepriklausomybės atkovojo.

Garsas, Wilkes-Barre, Pa.

PATS SLIUPAS TIKRIAUSIAI TO NESIGEDINTŲ

J. Kutra, rašydamas apie Dr. Jono Sliupą darbus Lietuvoje, ar užmiršo, ar gėdinosi pažymėti, kad Sliupas "antidemokratinio režimo" laikais ilgą laiką buvo Palangos burmistras, arba, kaip čia sako, miesto mayoru, Palangos miesto tarybos išrinktas ir vidaus reikalų ministerio "diktatoriškai" patvirtintas...

K. G., Chicago, Ill.

SAVIKRITIKA?

Čikagiškėje Vilnyje radau straipsnį, kurio pabaigoje parašyta:

"Žiopa nervų suėsto žmogaus fantastika. L. Pruseika." Žvilgtelėjau į visą straipsnį: o gi, žinote, visai teisinga nuomonė apie visą tą raštą ant galo pasakyta!

V. M., Detroit, Mich.

SLAPTOS ATESTACIJOS JAU VEIKIA

Šiandien perskaitėm straipsnį "Visuotinis Susirupinimas". Ir tai tikrai yra didelis susirupinimas. Prieš porą dienų esame gavę keletą laišku iš Augsburgio ir Ingolštado. Juose kaip tik DP labai nusiskundžia, kad klebonai rašo kažkokias atestacijas, bet slaptai, siunčia tiesiog į NCWC.

Tiek jie ten, tiek mes čia labai lauktime kokių nors pateiktumų.

J. S., Brooklyn, N. Y.

KALBOS KLAUSIMAS...

Viename laikraštyje skaičiau daug straipsnių apie įvairius žymius žmones, perėjusius į katalikų tikybą. Tuos žmones visus vadina atsivertėliais. Man regis, čia netikslus pavadinimas. Jis tinka tik tiems, kurie nuo katalikybės buvo pasitraukę, o paskui vėl sugrįžę. Tuos, kurie iš kitų tikybų perėjo į katalikybę, teisingiau būtų vadinti persivertėliais, nes jie persivertė iš vienos tikybos į kitą... Lietuvoje žmonės tokius tiesiog vadina perkrikštais.

J. G., Brooklyn, N. Y.

BOLŠEVIKŲ PLANO KLAIDOS

Rašo PR. DAILYDĖ.

gyventojų sąstatu valdžia ir norėdama negali numoti ranka į tai, ką bolševikai daro tų gyventojų tėvų žemėse.

Antra bolševikų klaida — per aukštas jų penktosios kolonos vertinimas. Išėjimas į rinkimus su atskiru kandidatų rodo, kad Kremlius skaito Amerikoje bent 30 % ištikimųjų. Stalino susirašinėjimas su Wallace, aplenkiant Amerikos vyriausybę, verčia manyti, kad Stalinas turi visai klaidingą supratimą apie savo kandidato populiarumą.

Vakarų aliantų pasilikimas Berlyne bolševikams yra daugiau, negu vieno plano punkto neįvykdymas. Tas pasilikimas grėsia sužlugdyti visus bolševikų sumanymus prasižveržti iki Lamanos. O neįvykdžius nustatytu laiku to butino pasaulinės revoliucijos etapo, susiardo ir ekspansijos planai kitomis kryptimis.

Štai dėl ko bolševikai taip nerimsta, kai Vakarų aliantai perkėlė glėdį į UN.

Už Spygliuotu Viely

Rašo KAZYS ŠKIRPA.

(Tėsinys iš pereito nr.)

Nazių perbloškimas pridavė mano pranciškiams kamaradams daugiau drąsos. Generolas Germain, kaip musų visų seniūnas, prabylo santykiuose su stovyklos komendantu von Knorr panašia kalba, kaip aš balandžio 28 d.: pareikalavo, kad būtų baigta mus traktuoti beteisiais suvėrimais, išpėdams komendantą, jog jis bus paskaitytas karo nusikaltėliu, jei režimas nebus pakeistas, jei nebus tuojau pagerintas maistas ir jei intensyvesiems dar būtų padaryta kas blogo. Be to, dar pareikalavo, kad tuojau būtų daroma žygių internutuosių paleisti, pristatant juos į artimiausią Amerikiečių kariuomenės užimtą vietą.

Nelengva buvo komendantu komendantu von Knorr padėtis, kai jokių naujų instrukcijų iš aukčiau jis, iš priežasties valdžios suirimo, greitai negalėjo sulaukti, o iš seniau turėjo įsakymą mus gyvyje nepaleisti. Iš čia jo projektai, mus dar kaž kur evakuoti: iš pradžių į Bavariją, per Pilsen, po to į Beneschau netoli Pragos.

Kada jau buvome laisvi, vėliau, patyrėme jog Beneschau buvo ne kokia nors nauja stovykla, bet paprasti kapi, kur ir mes būtume buvę amžinai paguldyti jei įvykiai nebūtų šio plano pravedimo sukludę, butent, sunkumai gauti transporto priemonių ir prasidėjęs Pragoje Čekų sukilimas.

Neturėdamas kitos išeities, komendantas von Knorr nusprendė mus evakuoti į Chemnitz, neva pervedimui Amerikiečiams. Tai buvo pasakytina iš jo pusės naciškai išimtis atsižvelgti ant nelaimingų kalinių už karo pralošimą: mes turėjome būti išduoti bolševikams, kurie perėmė Chemnitz iš Amerikiečių ir žygiavo į pietus užimti perėjimus per Erz-Gebergę, taigi... mus paimti į savo "išlaisvinimo" glėbį...

Gegužės 5-6 dienomis vyko maisto "pagėrinimas". Buvo išduota kiekvienam internutam po pora bakanėlių duonos, sviesto po keliasdešimt gramų, po pora kiaušinių, mėsos konservų, ir ypač buvome turtingai apdovanoti sūciukrinu pienu. Kadangi jo nebuvo kaip pasiimti kešionėn, neturint tam reikalingų indų, tai dauguma internutuųjų jį tuoj suvalgė. Daugelis pagadino sau vidurius, kurie nuo tokio skanėsio buvo atratę...

Kaip ten bebūtų buvę, maisto atsargos išdalinimas buvo neabejotinas rodyklis, kad šį kartą jau tikrai pajudėsime iš vietos... Mano lietuviška akis, Mačiulaitis, mane perspėjo, jog tikrai busime palydėti į Chemnitz, tačiau... be apsaugos, nes dauguma Vokiečių kareivių yra pasiryžę drožti į miškus, taip pat į laisvę, tik ne pas bolševikus, bet į tikrą, toliau nuo jų...

Gegužės 7 d. — istorinė data: iš pat anksti ryto pradėjome grąžinti stovyklos naciškai vyresnybei blusas, atspiraus, — šienikus, patalines ir indus, o internutuosiems jie grąžino asmens dokumentus ir nuosavus pinigų, tikriau pasakius grašius, kuriuos prieš tai buvo atėmę, kad tuo būdu apsauginti pagėbinus. Vienkart buvo įsakytą nunešti į kiemą čemodanėlius ir kitą nuosavą mantą. Kieme buvome suskirstyti į grupes, pradėjo atsirasti vienas po kito sunkvežimiai, internutuieji į juos lipo pasiimdami savo daiktus ir išvažiuodavo pro plačią prasivėrusias pilies duris ir išrodinūs spygliuotus vartus į laisvę... tiesa, tikrai į laisvę, nes kiekvienas sunkvežimis buvo apsaugojamas vos dviejų ginkluotų palydovų.

Kitas ženklas, jog jau esame laisvės prieangyje, tai buvo sargybinių skaičiaus sumažėjimas buclėse prie spygliuotųjų vielių, nors likusių sargybinių kulkosvaidžių vamzdžių vis dar buvo laikomi atkreipti į internutuosių. Tačiau, nuimtų sargybų kareiviai skverbėsi į kiemą pas patus internutuosių, kad su jais atsivėkinti. Diena prieš tai jie dar nelabai drisdavo pasikeisti su jais tykiausiu žodžiu, per spygliuotus vielas, žinodami, kad už tai gresė jiems karceris arba, mažiausiai, SS puskarininkio kumštis į žandą bei viršylos bizonas per pečius, jei ne dar blogiau. Šį kartą jie jau buvo drąsėsi, nes irgi nebesijautė nacių pavergti: nors viršylos su savo ištikimais puskarininkiais stengdavosi juos išginti, bet jie vėl susirinkdavo prie internutuųjų, kad su jais dar kiek pašnibždėti.

Tai jau buvo pradžia revoliucijos. Tokiu revoliucionierių pasireiškė ir mano bičiulis, Mačiulaitis, kuris, suradęs mane internutuųjų tarpe, paspaudė man ranką, palinkėjo laimingai baigti išsiluosuoti, pasigyrė, jog jau turi įsigiję civilinį kostiumą ir kad neužilgo, kai tik sulauks vakaro, droš kartu su keliais kitais draugais irgi į laisvę, jei visa komanda, palikus ištikimuosius naciizmą toliau kovoti, dar neišsilaikytų... Tegalėjau jam palinkėti iš savo pusės laimės išsilaikinti.

Mudviejų vilčių pilni veidai atstojo mums Lietuvos vėliavą, o musų lietuvių kalbos garsai, kurių niekas kitas apart mudviejų negalėjo suprasti, skambėjo kitiems kaip dviejų lietuvių: Lietuvos Ministerio ir jo naciškojo sargybinių, išsilaikymo maršas. Užtat netruko iš Prancūzų pusės komplimentu mudviejų adresu. Vienas iš prancūzų pasakė: štai tie du bravi lietuviai, kurie dar tebetiesia konspiraciją savo nesuprantama kalba...

Greit atėjo ir mano eilė sėsti į sunkvežimį. "Sudiev!" — šuktelėjau Mačiulaciui. "Sudiev, iki greito pasimatymo!" — atsakė mano bičiulis: Už pusvalandžio sunkvežimis, greitai nuriedėjęs nuo kalno, sustojo: tai buvo geležinkelio nedidelė stotelė, Bartelsdorf, kur laukė internutuųjų iš kaž kur prisiųsti aštuoni vagonai. Tačiau, nesimantė garvežio. Internutuųjų transportavimas iš pilies į stotį užėmė daug laiko, nes sunkvežimiai buvo tik keli. Jie turėjo suvažinėti į ten ir atgal po kelis kartus: į pakalnę lengvai, bet grįžtant atgal prie kalnų turėdavo sunkumų, kartais motorai pritrūkavo jėgų, arba pasigindavo. To pasekoje transportavimas užsildė iki pat vakaro.

Tuo tarpu garvežio vis nesulaukėme. Tai

buvo įtartina. Kiekvienas internutuųjų statė sau klausimą, ar naciai neparuošia mums kokių nors naujų slastų. Šis klausimas buvo natūralus ir suprantamas, nes apylinkėje ir pačiame Bartelsdorfe buvo labai neramu: buvo girdėti šautuvų bei kulkosvaidžių šūvių ir net rankinių granatų sprogių. Mat, vyko sąsakai suvedimas čekų su vokiečiais kolonistais ir vietiniais naciais. Viena-kita kulka prazvimbė ir pro musų vagonus. Tokiomis aplinkybėmis, kada vieni šaudė į kitus, beginkliams niekad nepatartina atsistoti tarp dviejų ugnių: galima be priežasties netekti gyvybės. Antra, negalėjo būti garantijos, kad kokia nors netekusi proto, bet keršto jausmų prisigėrusi vietinių nacių gauja neatidengs į mus ugnies iš pakrūmės, pastebėjusi, jog vokiečių sargybinių prie musų nėra.

Kad kas negadarytų mums ką pikto ir nelikume be atsakovo už tokį įvykį, generolas Germain pareikalavo komendantą von Knorr pasilikti su keliais kareiviais prie musų vagonų, kol nesulauksime garvežio. Kitaip sakant, tikruoju komendantu pasidarė internutuųjų seniūnas, o naciškasis turėjo pildyti jo įsakymus. Jis juos pildė, nes jam generolas Germain pagrasino, jog atsakys savo galva, jei nors vienam internutuųjų būtų iš vokiečių pusės padaryta kas nors pikta, ir pasakė, kad jo rupestis bus ir papūpinamas mums garvežio.

Buvo linksma matyti, kaip nacių komendantas, su pristatytais jam dviem internutuoliais, nerėsi iš kailio, kad būtų greičiau mums paduotas garvežis. Tuo reikalu skambino jis į visas puses, alarmuodamas vokiečių įstaigas bei susikirsdamas su geležinkelio įstaigų pareigūnais.

Tačiau, nežiurint visų pastangų, garvežio vis nebuvo. Mane tai begalo nervino, nes bolševikai jau kopė per Erz-Gebergę ir buvo pavojus, kad jie pasieks Bartelsdorf stotelę pirmą, negu mes iš jos pajudėsime.

Jau gegužės 7 d. po pietų, ypač pavakare, buvo galima iš artilerijos šaudymo spręsti, jog jiems, be didesnio iš vokiečių pusės pasipriešinimo, sekasi veržtis pirmyn. Buvo aišku, jog prasižveržus per Erz-Gebergę kelerą, bolševikai tuoj pasipildytų su šarvuotais ir kitokiomis paslaukomis kolonistais nuo kalnų į musų pusę. Ka daryt, kad nepakliuvus į nagus raudoniesiems budeliams, tik ką pasiluosavus iš rudųjų?

Sprendimas tegalėjo būti vieninteliis: nebeįstiant laiko drožti pėsčia. Tokios pat nuomonės buvo ir pora lenkų, butent pulkininkas Langer su vienu majoru. Tat buvome pasiruošę žygiui, paliekant čemodanėlius prancūzų globai. Jie rusų perdaug neįsibaigino, kaip savo sąjungininkų, bet svarbiausia dėl to, kad nebuvo patyrę ant savo tautos kailio, kas tai yra bolševizmas.

Tačiau, sutemus, padėtis fronte kiek apribo, tik gaisrų pašvaistės dar liudijo, jog tebesame arti musų persekotojų. Frontui šitaip nutilus, nebesiskubiname su atskiliu nuo bendros internutuųjų kolonos. Pasilikdami su ja, tikėjome turėti lengvatų, kai baigsime išsilaikinti.

Apie miegą tą naktį negalėjo būti jokios kalbos: kai žmogus kovuoja už savo gyvybę miegas jam nebereikalingas. Visą naktį slankiojau prie stotelės ir čia pat ėjusio per Bartelsdorf kaimą plentą, atžydį stebėdamas kas darosi ir sekdamas judėjimą plentu.

Mano budrumas man apsimokėjo. Apie 2 val. nakties (8 gegužės) nugirdau vieną komendantą von Knorr telefonu pasikalbėjimą su kaž kokių vokiečių štabu apie padėtį fronte. Supratau, jog vokiečiai tebegina Erz-Gebergę praėjimus, nors padėtis ir skatoma beviltska, iš priežasties stokos rezervų pas Vokiečius ir didelių jėgų iš rusų pusės. Buvau patenkintas, kad kalnų kėtros bolševikai dar nepaėjo. Tai davė pagrindo vilčiai, kad galėsiu palaukti iki ryto, o gal vis tik susilaikyti ir garvežio, įsitikinęs, jog von Knorr daro visa, kas tik jam anojie anarchinėje padėtyje pas vokiečius dar buvo įmanoma padaryti, kad garvežį parupinus.

Kai tik išaušo, kautynės fronte atsinaujino, o mums neramumas, kad rusai musų neužkluptų. Bet laimė: pasirodė ilgas sanitarinis traukinys iš rytų pusės iš Bartelsdorfo. Jis čia buvo sulaukytas. Generolas Germain pareikalavo, kad musų vagonus prie jo prikabinėtų. Garvežio vadovas atskalbinojo tai padaryti, motivuodamas jog garvežys nepajęgs tempti, nes traukinys jau ir be to buvo perilgas. Stoties viršininkas garvežį palaikė, o komendantas von Knorr, pasirodo, jau buvo kaž kur dingęs. Tačiau generolas nenusileido ir vokiečiai buvo priversti duoti pažadą, kad musų aštuonis vagonus prikabinas...

Bet ir vėl reikalas delsėsi: musų stotelėje nebuvo vandentiekio, garvežis turėjo nusisukinti jo prisipumpuoti į kitą stotį už 5 kilometrų, o grįžęs dar atlikti vagonų prikabinimo manevravimą. Pyktis ėmė, nors persipiešk, bet nebuvo kitos išeities kaip laukti... Nors tai tęsėsi tik apie porą valandų, bet jos buvo mums begalo rizikingos.

Bolševikai, kiek pasišaudę su vokiečiais kalnuose, pradėjo riedėti žemyn nuo jų visu frontu, taigi ir link mūsų stotelės. Vienas-kitas raudonosios artilerijos sviedinys sprogo Bartelsdorf kaime ir stotelės rajone, nežiurint kad ten stovėjo tik vienas ir tik sanitarinis traukinys, iš viršaus ir abiejų šonų paženklinas Raudonojo Kryžiaus ženklais. Bet sovietiškiems civilizatoriams tai nieko nerėškė, nes Sovietų Sąjunga prie Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus Konvencijos nėra prisidėjusi. Laimė, kad sviediniai nepataikė į patį traukinį, kuris buvo prikabinamas sužeistųjų, evakuojamų į Karlsbad, paskelbtą atviru miestu, iš priežasties ten buvusių skaitlingų ligoninių su sužeistaisiais.

(Bus daugiau)

ANGLIS yra pagrindinė moderninio gyvenimo medžiaga, nes transportacija ir gamyba plieno, tekstilės, trąšų ir medžio didžiojoje priklauso nuo anglies; ji taipgi būtina reikmenis daugumos industrinių veiksmų.

SEND, Inc.
304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 5028

SEND PRIIMA
MAISTO SIUNTINIŲ UŽSAKYMUS
IR VISAS VOKIETIŠKAS IR
AUSTRALIS ZONAS ANGLIAI,
PRANCŪZIAI, ITALIAI, OLAN
DIAI, BELGIAI, SVETARAI,
LENKIAI, ČEKOSLOVAKIAI,
JUGOSLAVIAI.

Maisto siuntiniai PRISTATYTI
draudimo firmose, pristatymas
GARANTUOJAMAS. Nesuradus
adreso — pinigai grąžinami. Pa
kely dingęs siuntinys pakeičia
mas kitu.

PRISTATYMO LAIKAS: 8-21
DIENOS. VISUS KRAUTUS:
Gerai apvyniotus, apsaugotus.
Pristatymas vykdomas iš sandė
lių Europoje.

Siunčiant money order, čekį ar
kt. mok. priemonę, tiksliai au
dykite gavėjo adresą ir užsako
mų siuntinių tipą numerius.
Galima užsakyti kelių paketi
liu tam pačiam gavėjui.

No. 1	2 sv. taukų, kaulinių
	2 sv. bekono
\$8.00	2 sv. salami, dešros
	2 sv. kepenų, patinoms
	1 sv. pieno miltelių
No. 2	2 sv. bekono
	2 sv. kepenų, patinoms
\$6.00	2 sv. pietų, Afrik. apels.
	1 sv. cukraus
	1 sv. kavos pupelių
	1 sv. sokolado, blocks

No. 3	2 sv. kaulinių taukų
	2 sv. bekono
\$5.00	2 sv. cukraus
	2 sv. aukšė, rieš. surio
	1 sv. kavos pupelių

No. 4	2 sv. kaulinių taukų
\$2.95	9 SVARAI CUKRAUS

No. 5	2 sv. bekono
\$4.98	9 SV. KAVOS PUPELŲ

No. 6	4,5 sv. cukraus
\$4.00	4,5 sv. kavos pupelių

No. 7	200 Chesterfield cigarečių
\$2.00	(išskiriant Vok. ir Italiją)

No. 8	16 sv. sudyty sūkių stati
\$5.95	nele (tik į Vokietiją)

No. 9	10 sv. kvietinių miltų
\$2.85	4 unc. kepimo miltelių

EXTRA RIEBALI	6 SV. 1/2
No. 10	2 sv. kepenų sviesto
\$7.95	2 sv. kaulinių taukų
	1 sv. sokolado, blocks
	1 sv. cukraus
	1 sv. kavos pupelių

Čia nurodytos kainos įskaito
transporto, draudimo ir kitus
išlaidas.
Apskaičiavimas

Trupiniai nuo Didžiųjų Stalo

Mūsų bendradarbio pastabos iš UN konferencijos apie dalykus, apie kuriuos nerašo editorialuose...

Posėdžių salėse uždrausta rudyti. Dėl to labiausiai kenčia Belgijos premjeras Spaakas. Iš pykčio, kad negali rudyti, Spaakas pradėjo cigarus... kramtyti. Per posėdį sukrato tris cigarus.

Elegantiškiausias konferencijos delegatas bene bus amerikietis Marshall. Jis kasdien į posėdžius ateina su kitu kostiumu. Iš viso amerikiečiai tiek diplomatai, tiek žurnalistai labai gražiai rengiasi. Nuo jų neatšilieka UN sekretorijate dirbančios amerikietės, kurios savo apsilankymu dažnai "neša" paryžietes.

Žurnalistai ir UN tarnautojos moterys labiausiai myli Argentinos delegacijos sekretorių Enrique Corominos. Jis turi labai neblogą balsą ir kai jam reikia ilgiau palaukti telefono, gražiai panešs padainuoja. Su žurnalistais Corominos ypač malonus, vadina juos juos tiesiog bičiuliais ir neatsako dažnai su jais po "klebonišką" išlenkti...

Tik dvi moterys yra delegatų tarpe: tai USA delegacijos narė Mrs. Eleanor Roosevelt, su kuria teko ir Jūsų korespondentui pasikeisti vienu kitu žodžiu, ir Indijos delegacijos "galva" — Madamė Laksmi Pandit, einanti Indijos ambasadoriaus pareikas Maskvoje.

Abi nuolat apsuptos diplomatų, žurnalistų ir smalsių žiurovų. Laksmi Pandit, kas be ko pažymėtina gražuolė, apsilikusi gražiais indų tautiniais rūbais, atrodo tiesiog paslaptinai. Girdėti, kad daug kas spėjo net ir "širdies ramybę" prarasti dėl jos. Beje, gražuolė ir paslaptiną diplomatę yra Indijos visagali valdytojo Pandit Nehru sesuo.

Paminėtinas ir konferencijos stebukladaris, kalbų žinovas Mr. Kanniker. Jis gali išsklaisyti visą valandą kokios nors kalbos, nei vieno žodžio neužsisakyti ir tiesiai iš atminties, nei žodžio nesuklysdamas, tą kalbą išversti į penkis kalbas... Tai bent galvėlė!

Nors konferencija jau įpusėjo, bet ši kartą delegatai neperdaugiausia linksminasi. Vienas tik Argentinos ministris Bramuglia suruošė didelį balių, kur 500 svečių smagiai paužė taikos labui... Sako, kad svečiai ne tiek viešojo, kiek žiūrėjo į ministerio žmoną, kuri esanti tikra gražuolė...

Prieš pat išsiončiant šį laiką, Mrs. Eleanor Roosevelt buvo sukvietusi žurnalistų pasikalbėti. Ji kalba su kiekvienu nuoširdžiai, paprastai ir be didelių mandrumų. Kaip ji nupasakojo, taikos organizavimas sekasi sunkiai dėl to, kad yra

tautų, kurios visus taikių tautų planus griauja...

Į lietuvių žurnalistų paklausimą, kaip sprendžiami tremtinių reikalai, Mrs. E. Roosevelt atsakė, kad ji esanti optimistė. Ji mananti, kad nežiūrint kai kurių tautų priešinimosi, tremtinių reikalai bus sutvarkyti jiems palankia prasme. Taip pat ji mananti, kad busias priimtas ir žmogaus Teisių statusas, kokį pasiūlė vakarinės demokratijos...

Pabaigoje vienas prancuzas žurnalistas paklausė, ką ponio Roosevelt galvojanti apie Paryžiuje esamą madą — nešioti ilgus sijonus?

Ponia Roosevelt atsakė, kad vakare ilgi sijonai graži ir tinka. Bet dieną ji nemėgstanti ilgų sijonų! Nepraktiška ir brangu!

Z. Ubr.

Clevelandiečio Išradimai Sutaupo Tūkstančius Dolerių

George V. Woodling

Sulaikymas vandens tekėjimo virtuvės krane prie apie 100 svarų spaudimo yra paprastas dalykas lyginant su aliejaus tekėjimu aukšto spaudimo vamzdiuose, kur spaudimas siekia iki 100,000 svarų.

Konservatyviai skaičiuoja, kad Clevelandiečio, George V. Woodling Flodar Corporation prezidento, naujas išradimas sutaupys industrijai ir jos darbininkams šimtus tūkstančių dolerių, išvengiant aliejaus aškvėjimą, darbo sutrūkinimą ir algų nuostolius.

Mr. Woodling's išradimas, kuris užėmė tris metus išbulinti, yra labai naudingas toje srityje.

Inžinieriai pripažįsta Mr. Woodling's išradimą kaip vieną iš žymiausių padarų jo kovoje sukontroliavimui aliejaus aukštuose spaudimuose. Savo išradimo pasekmėje, Woodling, kartu su kitais žymiais inžinieriais buvo užkviestas dalyvauti pastaroje General Motors Joint Industry Konferencijoje.

Mr. Woodling baigė inžinieriaus mokslo Purdue Universitete, yra narys Cleveland Engineering Society ir Republikonas narys iš Cuyahoga County Ohio valstijos House of Representatives.

GANSON RENGIA IMTYNES SPALIŲ 19

Antradienį, spalio 12 d., Central Armory įvyks didelės imtynės, kurias rengia Lietuvis Jack Ganson. Jis svarbiausioje poroje sustatė Cliff Gustafson su Ivan Rasputin.

Prie jų bus kitos poros gerų imtiku.

Tikėtai gaunami imtynių vakare, Central Armory, nuo 7 val.; imtynės prasidės 8:30 v.

KAIP JIE PEŠESI DĖL BERLYNO

Saugumo Tarybos posėdžiai Paryžiuje dar niekad nebuvo pasiekę tokio didelio įtempimo. Posėdžius stebėjo daugiau kaip 2000 diplomatų, žurnalistų ir rinktinės publikos. Keli posėdžiai užtruko vien besvarstant klausimą: įtraukti Berlyno klausimą į Saugumo Tarybos darbų programą, ar ne? Sovietų atstovas Višinskis net kelis kartus kalbėjo reikalaujamas Berlyno klausimo nesvarstyti.

Jis kalbėjo visas išraudęs, tranškė kumščiais ir visais budais norėjo paveikti diplomatus.

Vakariečių atstovai kalbėjo ramiai ir įtikinėjo kad klausimą reikia svarstyti. Kai prasiėjo balsavimas, salėje stojo didelė tyla.

Devyni delegatai pakėlė rankas, o Višinskis su jo portfelio nešiotu Manuilskiu, atstovaujančiu neva "Ukrainą" — ne...

Taip, tik dviem pasisakius prieš, Berlyno klausimas buvo nutarta perduoti svarstyti Saugumo Tarybai.

Po balsavimo Višinskis mir-

tinoje tyloje perskaitė sovietų nutarimą diskusijose Berlyno klausimu nedalyvauti. Prie jo prisidėjo arogantišku tonu kalbėdamas Manuilskis. Salėje būtų galima uodą girdėti — tiek tylu.

Po kelių minučių Amerikos atstovas Dr. Phillip Jessup pareiškė, kad jis sekančiame posėdyje kalbės Berlyno klausimu.

Nebylys Višinskis

Kitą dieną visi laukia — ar Višinskis atvyks į posėdį. Višinskis atvyks į posėdį. Višinskis atvyks į posėdį. Višinskis atvyks į posėdį.

Net 17 minučių delegatai laukia, ką jis darys? Pagaliau Višinskis įeina į salę ir sėdasi sovietams skirtoje vietoje.

Višinskis dalyvauja posėdyje. Nieko nekalba. Kai vakariečių diplomatai vienas po kito iškelia visas sovietų pinkles Berlyne, kurios gresia taikai, Višinskis tyli ir tik kaž ką vis užsirašo. Žurnalistai net "antį" paleido — girdi, Višinskis pasidarė nebylys! Bet ką reiškia šis jo manevras?

Vieni mano, kad tuomi sovietai nenori visiškai užtrenkti durų ir gudravimais nori lai-

mėti laiką ir bent laikinai paslėpti nepasisekimus, kuriuos jiems atnešė jų pačių išvirsta Berlyne košė. Kiti gi — kad sovietai pastato Saugumo Tarybą keblion padėtin: posėdyje dalyvauja, bet savo tylių tyčia erzina ir griaua darbą. Kuo pasibaigs šie dramatiški posėdžiai — laukia visas pasaulis.

Z. U.

ČILE respublikos vyriausybė (Pietų Amerikoje) nustato minimum algas įstaigų tarnautojams, pritaikant kiekvienam didesniai miestui.

PAPILDOMAS

Public Utilities Commission of Ohio

Nepaprastas Parėdymas

DĖL PRIDĖTINIŲ

GASO ŠILDYMO ĮTAISYMŲ

The Public Utilities Commission of Ohio tik ką išleido papildomą nepaprastą gaso parėdymą, galiojantį dabar pat. Jis remiamas įrodymais iš The East Ohio Gas Company pusės tos Komisijos apklausinėjuose Rugsėjo 30, 1948 metais.

Tame apklausinėjime, East Ohio patiekė savo pačius vėliausius apskaičiavimus apie gaso išteklius 1948-49 metų sezonui. Tuo įrodyta kad ši Kompanija tikisi turėti gaso išteklius, aprūpinimui net aukščiausio sureikalavimo dienomis, daugiau negu buvo numatyta pirmesniame apskaičiavime, patiektaime Kovo 2, 1948.

To pasekmėje, Komisijos vėliausias parėdymas daleidžia East Ohio aprūpinti natūralį gasą naujiems ir priediniams gaso šildymo įtaisymams bėgyje dabartinio šildymo sezono, tikiai iki sekančio saiko:

PAKEITIMAI NUO KITOKIO KURO

Leidimai pakeitimams nuo kitokių kūrų į natūralį gasą šildymo reikalams bus suteikiami visiems tiems aplikantams, kurie įsiregistravo iki ir su Birželio 1, 1948, bet

kuriems buvo atsakyta duoti leidimai remiantis pirmesniais apskaičiavimais numatyto galimo turėti gaso aprūpinimui jo reikalauotojų.

Tuomet buvo 4,687 tokių aplikantų šios Kompanijos teritorijoje. Jeigu kurie iš šios grupės atsisakys savo aplikacijų, leidimai pakeisti iš kitų kūrų šį rudenį ar žiemą bus suteikiami tiems aplikantams kurie padavė prašymus po Birželio 1, 1948, pagedaudami leidimo 1949 metams. Šių leidimų bus išduodamas tikiai toks skaičius kiek pasitaikys atsimetimų ir tikiai toje tvarkoje kaip jų registracijos buvo bautos po Birželio 1, 1948. Butinuose atvejuose bus padaroma pirmenybės. Aplikantai kuriems leidimai bus suteikti gaus pranešimus taip greitai kaip bus galima.

NAUJI PASTATAI

Leidimai įvedimui gaso šildymo į naujai statomus namus ir kitus pastatus tose srityse kurias East Ohio aptarnauja bus suteikiami tikiai 2,500 skaičiui, per likusią dalį 1948 metų.

Aplikacijos Gaso Šildymo Įvedimui KITAIS METAIS vis dar Priimamos

East Ohio ir toliau priiminės aplikacijas iš kostumerių norinčių padaryti pakeitimus į gaso šildymą, pradėdant su žiema 1949-50 metų. Visos tokios aplikacijos privalo būti patiektos artimiausiam Kompanijos ofise paštu arba asmeniškai. Patogumui tų East Ohio kostumerių kurie norėtų savo prašymus siųsti paštu, galima pasinaudoti apačioje talpinama aplikacija.

Aplikacijos bus laikomos paeilui ta tvarka kokia jos bus gaunamos, bet ant jų nebus dirbama iki po pasibaigimo dabartinio šildymo sezono. Tam laikui atėjus, leidimų išdavimų skaičius, jeigu bus galima, bus suteikiamas pasiremiant keletu faktorių, tarp tų Kompanijos patyrimu išpildant šios žiemos pareikalavimą ir tikresnėmis informacijomis kiek tikrai daugiau gaso bus galima gauti tai antrai žiemai.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Tėmykit Gatavai Jusų Pasirinkimui

Naujų Rudeninių Stilių

Vyrams ir Vaikinams SKRYBĖLĖS

Naujausių pavidalų ir spalvų. Kainos po \$3.45 ir 7.00

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS NAUJŲ RUDENINIŲ APRANGAI REIKMENŲ, taipgi

Vyrams ir Vaikinams KELNĖS

★ DYKAI! Mes duodam Eagle Stamps su kiekvienu pirkinio. ★ Čia iškeisime Jusų Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave.

Atdara Vakaraus

ŠITA

APLIKACIJA

YRA GAVIMUI

PAKEITIMO

GASO ŠILUMAI

1949

METAIS

To THE EAST OHIO GAS COMPANY

DATA

Aplikacija Gavimui Užgyrimo Pakeisti Kitoki Kurą į Natūralio Gaso Šildymą

(Sekančiai 1949-50 žiemai)
(Išspausdinti; ne raštu rašyti)

Aplikanto vardas

Numeris ir gatvė

(Miestas ar Priemiestis)

Phone

KIND OF BUILDING (Pažymėti čia)

SINGLE RESIDENCE ☐

OTHER ☐

Jeigu kitoks, pažymėkite koks

Jeigu gasas turės būti įvestas kitame name, negu kad kairėje pažymėsite, paduokit adresą, kur tas įvedimas bus daromas.

Numeris ir gatvė

(Miestas ar Priemiestis)

APLIKANTO PARAŠAS

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka

**Paštu ir Telefonu
Užsakymai Pildomi
Skambint CH 3000**

**Basement:
Boys' Furnishings**

Zip-Front Marškiniai

1.95

Puikūs Fasonai
šioje mūsų
naujoje grupėje

Rudeninės Skrybeles

2.95

A. Aukšta puošni Shako vilnonio milo, lašuota tinkleliu.

B. Velvetu apdžiūti kratais raudono milo, auksu sagtini ir gražiu tinkleliu.

C. Dviem sparnais ir atviru tinkleliu, su aukšta kakta, tandžiai tinkanti skrybėlė, su siauru užverstu bryliu.

Paštu ir Telefonu Užsakymai Pildomi—
Skambinti CH 3000
Basement: Millinery

Gero dydžio skarelės
100% grynos vilnos,
visai juodos, raudonos,
baltos, žalios, ružavos,
geltonos, mėlynos, ir
vairių langūčių. Su
kutosais kraštuose.

Paštu ir Telefonu
Užsakymai Pildomi
Skambinti CH 3000
Basement:
Boys' Furnishings

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

FBI Turi Surašes Visus Clevelando Komunistus ir Jų Rėmėjus

FBI, kurio komunistai bijo ir nekencia, praneša, jog turi suregistravęs komunistų Clevelande apie 2,000, kurie yra partijos nariai. Bet, sako, apie 40,000 kitų vietos žmonelių tik ir seka komunistus, arba palinkę į Maskvą, į Stalino garbinimą, ir skaito komunistiškų laikraščius bei lanko raudonųjų susirinkimus.

Komunistų ir jų pasekėjų maišios unijose ir įvairiose dirbtuvėse, kurie stengiasi ir ne-susipratimus kelti, ir rengia vi-sokius protestus, ir atlieka ki-tus visus bolševikams naudin-gus darbus.

FBI vadai sako, kad tarp tos 40,000 komunistuojančių yra ir eilė tikrai vėplių, kurie nežino kodėl jie komunistų klauso, ki-ti net nežinodami atlieka ko-munistams įvairias paslaugas, pavidale mėsos, pieno ir kito-kių streikų, kas viskas patar-nauja komunistų planams kel-ti šioje šalyje suirutę.

Tarp FBI surašytų raudonu-kių randasi veik kiekvienas lie-tuvis ar tai partijos narys, ar tai bolševikų laikraščių skaity-tojas.

VAZIUOJA CHICAGON.

Dirvos red. Vincas Rastenis ir K. S. Karpus vyksta į Chi-cagą, dalyvauti BALFO seime ir tautininkų veikėjų konferen-cijoje šios savaitės pabaigoje. Chicago rengiasi vykti ir Steponas Nasvytis.

Jonas Brazauskas su žmona buvo išvažiavę į Virginia su reikalais.

DR. JONO ŠLIUPO LAIDOTUVĖS iš Clevelando dalyva-vo Haptai Žiurienė, velionies dukrė, P. J. Žiuris ir Justinas Miščikas, buvęs Dr. Šliupo ben-dradarbis Pensylvanijoje.

Pasakoją, laidotuves buvo at-likto gana gražiai, tik su žy-miu šliupo vardo segimu prie socializmo.

Iš šeimos narių kalbą para-kė Dr. Aldona Šliupaitė.

Pažymėtina, kad Dirva nu-rudymus, kaip ir kur užrašyti dalyvauti laidotuvių iškilnė-se iš komiteto gavo tik tris dienas prieš laidotuves, o ko-miteto pagaminta medžiaga — paveikslus ir kitas informacijas apie laidotuves — tik šį an-tradienį, jau po laidotuvių.

P. J. Žiuriai bei laidotuvių dar dalyvavo ir kun. A. Lin-kaus sukaktuvių iškilnėse.

TIKRI CAMPIONAI

Clevelando Indijonai nugalė-jo Bostono Braves galutinose beisbolo rungtynėse, kurias tie du jautkas lošė pasidalindami tarp Bostono ir Clevelando.

Clevelande pereitą sekmadi-enį jų rungtynių pažiūrėti buvo suvažiavę žmonių iš visų šalies dalių, net iš Hollywoodo, nes beisbolas yra populiariausias Amerikiečių sportas. Clevelan-do stadione buvo susigrūdę su-virš 86,000 žmonių pamatyti lemiamą varžytinį.

Paskutinė tarp Indijonų ir Braves rungtynė įvyko Bosto-ne spalį 11 d., kur Indijonai Bostoniškius suplienė.

Grįžusius Indijonus Clevelandas pasitiko iškilmingai — apie 200,000 minia stovėjo gat-vėse kai laimėtojai važiavo per miestą, spalį 12 rytą.

RKO KEITH'S 105TH THEATRE

Šiame teatre matysit sekan-čias įdomias filmas:

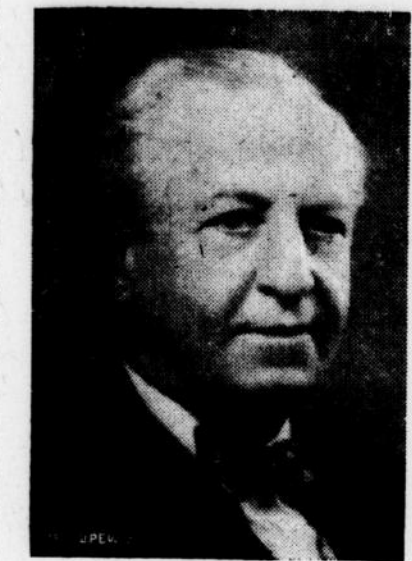
Oct. 12 iki 16: "Rachel and the Stranger".

Oct. 17 iki 19: "Rose of Washington Square".

RUOSIASI ATOMINIAM KARUI

Raudonojo Kryžiaus Clevelando skyrius ruošia aptarnavi-mą ir priežiūrą žmonių, likusių dar gyvais nuo atominių bom-bų atakų, jeigu kilus karui šis miestas būtų priešų atominė-mis bombomis užatakuotas.

Henry W. Mitchell Kandidatas į Congress 21st District

Mr. Henry W. Mitchell kandida-tuoja į Congress iš 21st District, Republikonų partijos sąrašė. Jis yra tikras Clevelandietis, čia gimęs ir mokslus išėjęs, baigęs Dartmouth College.

Baigęs mokslus, jis įsteigė šiame mieste Mitchell Metal Products, Inc. ir buvo jos prezidentu ir generaliu vedėju per virš 40 metų. Jo vado-vybėje ta firma plėtėsi ir augo su-darydama daug naujų darbų. Savo darbininkų eilėse jis turi pagarbą ir draugingumą, palaiko gerus santy-kius su darbininkų organizacijomis. Jo daugelio metų patyrimas bizi-nyje, finansuose, investicijose, in-dustrijoje ir produkcijoje ir santykiu-se su darbininkais padaro jį tinka-mu atstovauti 21-majam Distrikto U. S. Kongrese. Jis tos vietos siekia ne dėl stokos pinigų, ar kitokių su-metimais, bet parodymui ką tiesio-ginai dirbant ir protaujantis, rim-tas, biznio žmogus gali nuveikti vi-suomenės jam paskirtoje tarnyboje. Republikonų partija, radus jį visi-kai tinkamą tai vietai, užgėrė jo kandidatūrą ir dirba už jo išrinki-mą.

Jis stovi už sumažinimą Ineigų Takų, ypatingai tiems, kurie dir-ba už mažesnes algas. Jis priitaria ma-žų biznių plėtimuisi. Nori panai-kinoti Profit Tax įmonėms kurjos už-laiko 50 darbininkų ar mažiau. Jis stovi už remimą G. I.'s, kad jie ga-lėtų pradėti savo gyvenimą istoda-mi į biiznius, jeigu kurie to geidžia. Stovi už suekonomizavimą Valdėto, valdžiant iš tarnybos milijoną da-bar valdiškose vietose sėdinčių tar-nautojų.

SUSIRINKIMAS

Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos susirinkimas įvyks šį penktadienį, spalį 15 d., nuo 8:30 val., P. P. Muliolio ofise. Atstovai prašomi dalyvauti. Valdyba.

MOTERYS

Uždribkit \$30.00 ar daugiau kas savaitę namuose savo laisku laiku Patyrimas nereikalingas Rašykite Post Office Box 5981

REIKALINGA MOTERIS Senyva, pagelbėti namu darbe, geroje šeimoje, prižiūrėti porą vaikų; turės sau du gražius kambarius. Telef. ER 0145.

IE KOMAS Clevelande gy-ventojas J. Bagdonavičius. Jo jieško Zofija Vodapalienė, dukrė Motiejus Bagdonavičius ir Marijos Chomskaitės, gyvenan-ti Vokietijoje tokiu adresu: (16) Kassel-Oberzwehren Mattenberg D.P. Camp, Mattenberg Str. 81 Germany, US Zone.

Arba jos laišką suteiksiu pa-iėškomam; atsišaukite: V. Grablauskas, 255 Zerbey av. Kingston, Pa.

Arba jos laišką suteiksiu pa-iėškomam; atsišaukite: V. Grablauskas, 255 Zerbey av. Kingston, Pa.

MIRIMAI

UNGAITIS Julius, 74 m. (naš-lys), nuo 1580 East 26 str., mirė rugs. 23, palaidotas 27 d., Kalvarijos kapinėse, pamaldos atsiuvo Sv. Jurgio bažnyčioje. Liko dukrė, Mrs. Anna Peculaitis, trys sūnūs: Walter, Edward ir Julius Jr. Jo laidojime pasitarnavo Ja-kubs Funeral Home.

JONAS WOISVILL (Vaišvila), 72 m., nuo 142 E. 33 str., mirė spalį 13, palaidotas Kalva-rijos kapinėse, pamaldos atsiuvo 16:30 val. Sv. Jur-gio bažnyčioje.

Velionis buvo ilgametis Cleve-lando gyventojas, čia išgy-veno 40 metų, Amerikoje 45 metus. Paėjo iš Vitraičių.

Liko žmona, Agnieszka, dvi podukrės: Mrs. Ann Nichols, Mrs. Frances Dobkowski.

JOSEPH KARITIS, 44 metų, nuo 1373 E. 30 street, mirė spalį 6, palaidotas spalį 11 d. Whitehaven kapinėse.

Buvo gimęs Clevelande, pali-ko motina, Ona, ir dvi seseris, Ona ir Helena.

CAROL ANN KOVALSKI, 5½ metų, nuo 2712 Cedar ave., mirė spalį 8, palaidota Kalva-rijos kapinėse spalį 11; pa-maldos atsiuvo St. Anthony & St. Bridget bažnyčioje.

Liko tėvai, John ir Genevie-ve Kovalski, ir sesuo, Annette. Ji buvo Jono Jankevičių anu-kė.

Šių trijų laidojime pasitar-navo Wilkells Funeral Home.

UŽSISAKYKIT GASO ŠILUMĄ

The East Ohio Gas Compa-ny vėl skelbia, kad priima ap-likacijas įvedimui gaso šilumos į namus, ten kur dabar kurina-ma kitokiu kuru.

Tėmykit skelbimą 6-me pus-lapyje, skubiai iširkpkit tą ku-poną ir su savo aiškiu adresu pasiųskit į Gas kompanijos ofi-są. Kas paskubės tam ateis pirmesnė proga gauti gasą na-mų apšildymui 1949 metais.

DIRVOJE apsilankė Juozas Bendleris, mokyklų ir mokinių socialinis prižiūrėtojas Clevelande.

Juozas Bendleris kilęs iš Til-žės ir mažai tarp lietuvių gy-venęs, bet ne tik kalba — ir rašo lietuviškai gana gerai.

LAUSCHE REMIA TRUMANĄ

Clevelando Demokratai nu-stebo kai šią savaitę jų kandi-datas į Ohio gubernatorių, Frank J. Lausche, susitiko su Trumanu, šiam lankantis Ohio valstijoje, ir Lausche visai at-virai užgėrė Trumaną į presi-dentus.

1944 metais Lausche vengė net paminėti Demokratų kan-didatą Rooseveltą, o dabar re-mia tą silpnos valios žmogų, kurį net visi Demokratų laik-raščiai nuneigia ir remia Re-publikoną Dewey.

Užgirdamas Trumaną, Frank J. Lausche užgėrė ir visą Tru-mano politiką ir jo klaidas ir išsišokimus, kokius Prez. Tru-man veik kasdien daro.

Truman gi perša grąžinimą OPA ir visą gausybę kitų senų New Dealerių šposų, laikymą gausybės valdžios tarnautojų, ir yra priešingas mašinimui ka-ro meto taksų.

KAS platina Dirvą — tas platina, apšvieta

DIRVA

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

BEHIND LITHUANIA'S IRON CURTAIN

(Continued from the last issue)

They are loaded on cattle cars and dropped off at the station nearest their place of residence. If the depot has been destroyed, the patients are placed on the ground and left shelterless until someone noti-fies their families.

I charge that the Soviet govern-ment is embarked on a premeditated policy of piecemeal murder of the entire non-Communist Lithuanian people. If the drain on the depleted population is kept up a few more years, the country will be emptied of its inhabitants. Its scattered people will vanish from the face of the earth. Lithuania is worse than a prison, it is a tomb.

I charge that the Soviet Union is engaged in the most wicked swap in history. It is siphoning into slav-ery the rightful owners of Lithuania and is filling their places with usurpers.

The Communists are using Lith-uania as a dumping ground for the wounded Russian soldiers. As the country has been devastated by war and the Red terror, many buildings are dilapidated and fields choked with weeds. Means of livelihood are so scarce that these crippled veter-ans live in complete poverty as beggars. Thus Mother Russia re-wards her injured fighters, by send-ing them to a poorhouse.

In addition to settling cast-off veterans, Moscow is attempting to colonize the emptied territories. Ap-proximately 400,000 Soviet nationals

have been transplanted — at first in the cities and now in the rural districts.

The bulk of the new peasants on collective farms are Mongolians, the half-civilized Orientals, whose pres-ence terrifies the residue of Lith-uanians, who have not yet been evicted. Thus by a cruel exchange of populations Russia is scattering the flower of Lithuania through Asia and is bringing the scum of Asia into Europe.

Russia's thirst for vengeance to and against Lithuania is not satis-fied by eviction, enslavement and extermination of natives of that country. She is trying to get her claws into America. Soviet consul-ar officers in the United States in the past few weeks have the ef-frontery to claim the right to ap-pear in probate proceedings in be-half of Lithuanians abroad, with re-spect to shares due them from es-tates of persons dying in the United States.

As we have never recognized the incorporation of Lithuania into the Soviet Union, our State Department is warning state courts to reject the Russian demands.

But a much more tragic intrusion into American lives is the insistence of Moscow that American-born wives and children of Lithuanian nationals are Soviet citizens and hence can-not leave any part of the USSR, in-cluding Lithuania. For many months I have been trying to aid relatives of a Worcester-born mother and her five children in efforts to obtain their release from Siberia. Only last week I received a letter from the State Department reporting fail-ure again. But I shall keep trying to save them.

Our New England conscience never can rest so long as such monstrous evil is the fixed policy of a so-called civilized State. Think of it, a girl born within fifty miles of this build-ing deprived by Communist Russia of her inalienable right to the pur-suit of happiness, to liberty and, maybe, to life itself.

Such is the agony of Lithuania, which I have sketched in sombre colors mixed with blood and tears in order that Americans should be aware of the facts. For when the truth is known, others beside our-selves may sympathize and join the cause of Lithuania.

I should be holding out false hope were I to forecast the early salva-tion of the land of your fathers. Direct intervention by the United States would mean war. We can, however, hope that our pleas and an aroused conscience of the world will impel officials of the United Nations in New York to take the case of Lithuania from the pigeonhole and bring it before the Security Council.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų. Išsira-šykite dabar. Pusei metų \$1.50

ŽMONĖS IŠ VISU PASAULIO KRAŠTŲ

atvyko ir apsigyveno Clevelande, taupė ir dėjo pinigus į Society for Savings Bank, ir tėtijo kaip jie augino jiems nuosimėjus.

Society Savings

Public Square
Tai Žmonių Bankas ant
Isteigta 1849

Meet your old friend

"BILL" GREEN

at

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned

Good Service

In the meanwhile, support such organizations as the Lithuanian Al-liance of America because their of-ficials have the know-how of bring-ing Lithuania's tragic story to the attention of the American public and thus stimulating favorable ac-tion. Give encouragement to Minis-ter Zadeikis in his noble efforts to represent the real Lithuania.

Recent legislation by Congress, opening the doors to Lithuanians in Displaced Persons camps, is a start in the rescue process. We know by reports from the under-ground that recent messages of the "Voice of America" have given the patriotic resistance movement in the Lithuanian republic the feeling that their American friends have not forgotten them.

Keep up your courage. Do not let the Red star of Communism eclipse the star of hope. After more than a century of struggle against the despotism of the Russian czars, Lithuania in 1918 won her indepen-dence. It can happen again.

Several years ago Lithuanian-Americans presented a "Freedom Bell" to the city of Kaunas. Today its tongue is silent. But if you keep the "Liberty Bell" ringing in Ameri-ca, the time will come when all the chimes of Lithuania will join our "anthem of the free."

(Address by Hon. Arthur W. Coolidge, Lieutenant Governor of Mas-sachusetts, at the 45th National Convention, Lithuanian Alliance of America, in Boston.)

BALSUOKIT UŽ REPUBLIKONUS

Išrinkit

Harry W. Mitchell

CONGRESS

iš

21st District

★★

MITCHELL Clevelande gimęs, sekmingas biznio žmogus jam dirba unijos darbininkai samdė A.F. of L., dabar C.I.O. U.A.W. niekad neturėjo streiko ir darbo kivičių plačiai keliau, kolegijos mokslo vyras atstovaus jus, 21-mo Distriko žmones nepriestaraus sumažinimui income taksų padės sumažinti farmų subsidijas ir suma-žins maisto kaštus remia paliuosavimą G. I.'s nuo Federal taxes kovos už ekonomiskumą Federalių išlaidų.

★★

MITCHELL METAL PRODUCTS randasi prie Cedar Avenue ir East 65th Street, 21-me, Jūsų Distrikte, kur Mr. Mitchell ga-lima rasti kiekvieną dieną per visus metus.

ELECTION TUESDAY, NOV. 2, 1948

NEKAD NEBUVO VALDISKOJE VIETOJE

PALIKIT

JUDGE

HARRY A.

HANNA

COMMON PLEAS

COURT

Pilnai tinka savo patyrimu ir turi Teisėjo temperamentą

NON-PARTISAN JUDICIAL BALLOT

Rinkimai Antradienį, NOV.-LAPK. 2, 1948

Judge Hanna Election Committee
Walter Rutensky, Sec'y.

CHUNG KING RESTAURANT

2152 Rockwell Avenue

Duoda Kiniškus ir Amerikoniškus Valgius

Atdara kasdien nuo 4:30 P. M. to 4:30 A. M.

Duodame Musų Puikią Cantonese Vakarienę.

Rezervacijoms šaukit MAIN 9064.

Muzikos Pamokos Jaunimui MUSICAL INSTRUCTION

on CLARINET and SAXOPHONE

POLKAS, SWING MUSIC, and CLASSICAL

Also Orchestra available for dances, weddings, etc.

Call EDDIE PLATT

HE 2996 or
HE 9494